

**NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

STANOVISKO

**Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky
k návrhu štátneho rozpočtu Slovenskej republiky na rok 2020**

Bratislava, november 2019

Obsah

Zoznam skratiek	1
Zhrnutie	2
1. Makroekonomický rámec návrhu RVS na rok 2020	6
2. Východiskový rámec návrhu RVS na rok 2020	7
2.1 Rozpočtovanie príjmov v návrhu RVS	7
2.2 Fiškálny rámec návrhu RVS	10
2.3 Prognóza hrubého dlhu VS	11
3. Návrh štátneho rozpočtu na rok 2020	12
3.1 Súhrnné ukazovatele návrhu ŠR	12
3.2 Príjmy a výdavky kapitol	15
4. Riziká vo vybraných politikách a kapitolách ŠR	16
4.1 Vzdelávanie, výskum a vývoj	16
4.2 Zdravotníctvo	19
4.3 Doprava	23
4.4 Sociálne politiky	26
5. Rozpočtové vzťahy SR a EÚ v roku 2020	28
6. Návrh súhrnného rozpočtu ostatných subjektov verejnej správy na rok 2020	31
6.1 Rozpočet obcí a VÚC	31
6.1.1 Rozpočet obcí	31
6.1.2 Rozpočet VÚC 35	
6.2 Rozpočet Sociálnej poisťovne	35
Tabuľková príloha	37

Zoznam skratiek

SKRATKA	VÝZNAM	SKRATKA	VÝZNAM
BA	Hlavné mesto Bratislava	OECD	Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj
b. c.	bežné ceny	OP	operačný program
CVTI	Centrum vedecko-technických informácií	P	plán
DPFO	daň z príjmov fyzických osôb	p. b.	percentuálny bod
DPH	daň z pridanej hodnoty	PAS	Podnikateľská aliancia Slovenska
DPPO	daň z príjmov právnických osôb	PO	Prioritná os
D a RC	diaľnice a rýchlostné cesty	PRV	Program rozvoja vidieka
DRG		RIS	Rozpočtový informačný systém
EK	Európska komisia	RP	Rezidentský program
ESA 2010	Európsky systém národných účtov	RVS	rozpočet verejnej správy
EÚ	Európska únia	S	skutočnosť
EŠIF	Európske štrukturálne a investičné fondy	s. c.	stále ceny
HDP	hrubý domáci produkt	SR	Slovenská republika
IFP	Inštitút finančnej politiky	ŠÚ SR	Štatistický úrad SR
IROP	Integrovaný regionálny operačný program	ŠR	štátny rozpočet
MDV SR	Ministerstvo dopravy a výstavby SR		
MF SR	Ministerstvo financií SR	ŠZÚ SR	štátny záverečný účet SR
MO	medzinárodné organizácie	ÚHP	Útvár hodnoty za peniaze
MPSVR SR	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR	ÚV SR	Úrad vlády SR
MV SR	Ministerstvo vnútra SR	V3	Česká republika, Poľsko, Maďarsko
MŠ	materské školy	Val	Výskum a inovácie
MŠVVaŠ SR	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR	VaV	Výskum a vývoj
MTO	strednodobý rozpočtový cieľ	VpMP	Výbor pre makroekonomické prognózy
MZ SR	Ministerstvo zdravotníctva SR	VPS	Všeobecná pokladničná správa
NBS	Národná banka Slovenska	VÚC	vyšší územný celok
NCZI	Národné centrum zdravotníckych informácií	VS	verejná správa
NČZD	nezdaniteľná časť základu dane	VZP	verejné zdravotné poistenie
NDS, a. s.	Národná diaľničná spoločnosť, a. s.	ZP	zdravotná poisťovňa
NKÚ SR	Najvyšší kontrolný úrad SR	ZSSK	Železničná spoločnosť Slovensko, a. s.
NR SR	Národná rada SR	ŽSR	Železnice SR

Zhrnutie

Stanovisko NKÚ SR k návrhu ŠR na rok 2020, v ktorom je hodnotený aj návrh RVS na rok 2020, bolo vypracované v súlade s § 5 ods. 1 zákona o NKÚ SR na základe kontroly vykonanej na Ministerstve financií SR, ktoré podľa zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy zostavuje návrh RVS za ŠR a súhrnné rozpočty ostatných subjektov verejnej správy na príslušné rozpočtové roky.

Účelom tejto kontroly bolo vyjadriť nielen názor NKÚ SR k návrhu ŠR na rok 2020, ktorý sa podľa zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy schvaľuje osobitným zákonom, ale aj k makroekonomickým rámcem a východiskovému rámcu návrhu RVS na rok 2020 a k návrhu súhrnného rozpočtu ostatných subjektov verejnej správy na rok 2020.

NKÚ SR na základe výsledkov kontroly vykonanej na Ministerstve financií SR a vlastnej analytickej činnosti dospel k týmto záverom.

1. Návrh RVS na roky 2020 až 2022 bol vypracovaný v súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách verejnej správy a Príručkou Ministerstva financií SR na zostavenie návrhu RVS na roky 2020 až 2022 č. MF/009168/2019-411.

Pri jeho zostavovaní bola použitá rozpočtová klasifikácia v súlade s Opatrením Ministerstva financií SR z 8. decembra 2004, ktorým sa ustanovuje druhová klasifikácia, organizačná klasifikácia a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie č. MF/010175/2004-42. Výdavky boli rozpísané do príslušných úrovní funkčnej klasifikácie v zmysle vyhlášky ŠÚ SR č. 257/2014 Z. z., ktorou sa vydáva štatistická klasifikácia výdavkov verejnej správy.

Makroekonomické rámce a východiskový rámec návrhu RVS na roky 2020 až 2022 sú zostavené v súlade s metodikou ESA 2010, čím je zabezpečený systematický a podrobný opis porovnateľný s účtovným rámcem EÚ.

2. Makroekonomické rámce návrhu RVS na rok 2020 vychádzajú z makroekonomickej prognózy MF SR zo septembra 2019. Prognóza predpokladá, že rast slovenskej ekonomiky sa v roku 2019 spomalí na 2,4 % a v roku 2020 dosiahne 2,3 %. Zamestnanosť má v roku 2020 rásť len veľmi miernym tempom. Napriek tomu, že septembrovú prognózu MF SR považoval za realistickú aj Výbor pre makroekonomické prognózy, prognóza má aj riziká, ktoré návrh RVS nespomína a je otázne, či má vytvorenú rezervu v prípade ich naplnenia, resp. horšieho ako očakávaného makroekonomického vývoja. Za najväčšie riziko pre domácu ekonomiku považovali členovia výboru otázne oživenie domáceho priemyslu a s tým súvisiacu stagnáciu, resp. pokles zamestnanosti. Stále pretrváva riziko obchodných vojen vo svetovom obchode a NKÚ SR upozorňuje, že aj keď MF SR predpokladá vo svojej prognóze udržanie rastu zamestnanosti, septembrové čísla z úradov práce indikujú rast nezamestnanosti a októbrový indikátor dôvery v slovenskom priemysle výrazne klesol.
3. Návrh rozpočtu reaguje aj na zmeny vyplývajúce z poslednej benchmarkovej revízie výkazníctva zo strany Eurostatu. Podľa „Správy ŠÚ SR o deficite a dlhu“, z 21. októbra 2019, deficit verejných financií SR v roku 2018 dosiahol úroveň 1,06 % HDP. Jesenná notifikácia o deficite a dlhu od Eurostatu tak zvýšila pôvodný deficit verejných financií z jarnej notifikácie po zohľadnení dodatočných faktorov o 0,36 p. b. Celkové zhoršenie deficitu VS pozostávalo z revízie vyplývajúcej z aktualizácie zdrojových dát s negatívnym vplyvom vo výške 0,23 % HDP a z benchmarkovej revízie s negatívnym vplyvom 0,13 % HDP. Odhad na rok 2019 predpokladá schodok vo výške 0,68 % HDP.

Návrh rozpočtu predpokladá v roku 2020 schodok na úrovni 0,49 % HDP. V rokoch 2021 a 2022 sú ciele stanovené na úrovni vyrovnaného rozpočtu. Navrhované rozpočtové ciele vychádzajú z požiadaviek pravidiel Paktu stability a rastu a sú v súlade s konsolidačnými požiadavkami EK.

Napriek horšiemu než očakávanému výsledku hospodárenia v roku 2019, celkové príjmy VS sa na rok 2020 rozpočtujú vo výške 38 866 mil. eur, čo je o 1 649 mil. eur viac v porovnaní s rozpočtom na rok 2019, t. j. o 4,43 %. Rozpočtovanie daňových a odvodových príjmov v návrhu RVS na rok 2020 vychádza zo septembrovej prognózy daňových a odvodových príjmov MF SR, považovanej za realistickú aj členmi Výboru pre daňové prognózy. Podľa NKÚ SR sú rizikom legislatívne opatrenia, ktoré sú síce zahrnuté v prognóze, ale doposiaľ neboli schválené v NR SR, ďalej legislatívne opatrenia, ktoré neboli zahrnuté v prognóze a najmä legislatívne opatrenia, pri ktorých nebol vyčíslený vplyv na rozpočet verejnej správy napríklad pri dani z pridanej hodnoty a dani z príjmov.

Hrubý dlh verejnej správy sa má v roku 2020 zvýšiť o 800 mil. eur na úroveň 45 895 mil. eur, čo bude predstavovať zníženie jeho podielu na úroveň 46,8 % HDP. Znamená to, že dlh sa udrží pod dolným sankčným pásmom dlhovej brzdy ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti.

4. Návrh ŠR na rok 2020 je ohraničený východiskovým rámcom návrhu RVS na rok 2020. Schodok ŠR, rozpočtovaný na hotovostnej báze, sa má v roku 2020 medziročne zvýšiť o 641 mil. eur na úroveň 2 682 mil. eur, z toho príjmy ŠR sa majú medziročne zvýšiť o 2,5 % a výdavky ŠR o 5,9 %

5. NKÚ SR kontrolou rozpočtovania výdavkov vo vybraných kapitolách ŠR na rok 2020 a vlastnou analytickou činnosťou identifikoval niekoľko rizík:

V oblasti **školsťva, vedy a výskumu** sa Slovensko dlhodobo borí s viacerými problémami, pričom medzi ich príčiny možno zaradiť poddimenzované financovanie, ale aj medzery v efektívnosti manažovania. Úroveň financovania dobre popisuje ukazovateľ verejných výdavkov SR na vzdelávanie, vyjadrených ako % HDP, ktorého hodnota sa dlhodobo nachádza pod úrovňou priemeru za porovnateľné krajiny. Predpokladaná hodnota tohto ukazovateľa na rok 2020 je vo výške 4,2 %. Ide o hodnotu totožnú s hodnotou z roku 2010, a zároveň je o 0,4 p. b. nižšia ako bol priemer za krajiny EÚ v roku 2017 a o 0,7 p. b. nižšia ako priemer za krajiny V3 v tom istom roku. S manažmentom školstva súvisí aj diskutovaný, no doteraz neriešený problém racionalizácie siete škôl.

V **zdravotníctve** nižšiu hodnotu za peniaze spôsobuje neefektívna alokácia zdrojov. Priestor na zefektívnenie je najmä v liekovej politike a v ambulantnej starostlivosti. V roku 2020 by mali byť realizované úsporné opatrenia vo výške 114 mil. eur vo výdavkoch na lieky a dietetické potraviny. NKÚ SR upozorňuje na niektoré riziká úsporných opatrení. V ambulantnej starostlivosti rast hodnoty za peniaze brzdi podhodnotená primárna starostlivosť, ktorá sa prejavuje nízkymi počtami a vysokým priemerným vekom všeobecných lekárov, ako aj ich obmedzenými kompetenciami. Ako reakcia na uvedené skutočnosti vznikol v roku 2012 Rezidentský program. NKÚ SR poukazuje na vybrané faktory, ktoré sa v rokoch 2014 – 2018 podieľali na klesajúcom záujme lekárov o tento program a v súčasnosti ovplyvňujú Rezidentské štúdium. NKÚ SR tiež poukazuje na súvislosti s pokračujúcim rastom dlhu univerzitných a fakultných nemocníc.

Mnohé ciele z programového rozpočtu, ktoré si na rok 2020 stanovilo splniť **Ministerstvo dopravy a výstavby SR**, nemajú buď dostatočné finančné krytie, alebo sú neambiciózne a neprišpejú k zlepšeniu súčasného stavu cestnej a železničnej infraštruktúry. Naplánované výdavky na výstavbu D a RC sú na rok 2020 nedostatočné. Navyše, rezort dopravy plánuje začať výstavbu úseku, ktorý nebol posúdený z hľadiska najlepšej hodnoty za peniaze. Riziko vzniká aj pri plnení termínov výstavby niektorých dôležitých úsekov financovaných prostredníctvom fondov EÚ. Rovnako pretrvávajú riziko pokračujúceho slabého čerpania eurofondov na vybraných prioritných osiach OP Integrovaná infraštruktúra.

V rámci **sociálnych politík** NKÚ SR upozorňuje na nekoncepčný zásah do systému dôchodkového poistenia, ktorý narušuje princíp zásluhovosti a znižuje motiváciu platiť poisťné. Súvisí s novelou zákona o sociálnom poistení, ktorou sa od januára 2020 minimálne dôchodky namiesto životného minima budú odvíjať od výšky priemernej mzdy.

NKÚ SR ďalej upozorňuje na:

- nevyhnutnosť pristupovať k čerpaniu rezerv v súlade s ich účelovým určením a v prípade bližšie nešpecifikovaných rezerv zabezpečiť ich oprávnené použitie v kapitolách, kde vzniknú riziká v priebehu roka
 - neplnenie opatrení hodnoty za peniaze, ktorých implementácia je bez očakávaných fiškálnych úspor; výnimkou je len kapitola MZ SR, ktorá dosiahla čiastočné úspory
 - legislatívne opatrenia, pri ktorých nie je vyčíslený vplyv na rozpočet VS.
6. Čistá finančná pozícia SR voči rozpočtu EÚ v roku 2020 medziročne klesá o 63 mil. eur na úroveň 756 mil. eur, t. j. o 7,6 %. NKÚ SR upozorňuje, že v procese uzatvárania operačných programov zo strany EK existuje riziko, že výška záverečných platieb zo strany EK môže byť nižšia ako suma uvedená v záverečných žiadostiach o platbu. A tiež na riziko neplnenia čiastkových cieľov výkonnostného rámca, čo môže mať negatívny vplyv na rozpočet VS v nasledujúcich rokoch.
 7. V oblasti ostatných subjektov verejnej správy plánovaný prebytok v samospráve by sa mal v porovnaní s rozpočtom na rok 2019 znížiť o 119 492 tis. eur. Riziko rozpočtov obcí aj VÚC vzniká najmä z nožnej neistoty na pracovnom trhu. Prípadný rast nezamestnanosti v roku 2020 by mohol negatívne ovplyvniť ich príjmové stránky prostredníctvom prevodu DPFO. Na druhej strane, v obciach existuje priestor na ovplyvnenie ich príjmov prostredníctvom ostatných daní, najmä z nehnuteľností. Tlak na výdavkovú stranu rozpočtu územnej samosprávy môže nastať najmä na položkách, akými sú mzdy, tovary a služby. Na tie totiž vplyva mnoho legislatívnych zmien, ktorých dopad nie je vždy dostatočne vyčíslený a reálne sa prejaví až v praxi. Pozitívne možno hodnotiť medziročný rast kapitálových výdavkov v obciach aj VÚC.

NKÚ SR na základe výsledkov kontrolnej činnosti, po zohľadnení makroekonomických rámcov a východiskového rámca návrhu RVS SR na roky 2020 až 2022,

nemá zásadné pripomienky

k návrhu zákona o ŠR na rok 2020.

Makroekonomické rámce a východiskový rámec návrhu RVS na rok 2020, návrh ŠR na rok 2020 a návrh súhrnného rozpočtu ostatných subjektov verejnej správy na rok 2020 sú zostavené v súlade s Ústavou SR, ústavnými zákonmi, zákonmi a ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi platnými v SR, medzinárodnými zmluvami a inými dokumentmi, ktorými je SR viazaná, právom Európskych spoločenstiev a právom EÚ.

NKÚ SR vo svojej nezávislej kontrolnej činnosti bude aj v roku 2020 klásť dôraz na hospodárne, efektívne a účinné vynakladanie verejných zdrojov štátnou správou, samosprávou a občanmi štátu, a tým dôsledne naplňať poslanie úradu – prispieť k zlepšeniu hospodárenia s verejnými prostriedkami a kvality verejných služieb.

Tým je NKÚ SR pripravený napomáhať správne hospodáreniu s verejnými finančnými zdrojmi a majetkom, aj riešeniu celospoločensky významných problémov, preverení ktorých budú príslušným kontrolovaným subjektom poskytnuté potrebné informácie pre prijatie efektívnych a účinných opatrení na ich riešenie.

V tejto súvislosti NKÚ SR bude aj naďalej poskytovať objektívne informácie o zistených skutočnostiach v tejto oblasti, tak NR SR, ako aj verejnosti.

Podrobnejšie hodnotenia Stanoviska NKÚ SR k návrhu ŠR na rok 2020 sú uvedené v jeho ďalších častiach:

1. Makroekonomický rámec návrhu RVS na rok 2020
2. Východiskový rámec návrhu RVS na rok 2020
3. Návrhu ŠR na rok 2020
4. Riziká vo vybraných politikách a kapitolách ŠR
5. Rozpočtové vzťahy SR a EÚ v roku 2020
6. Návrhu súhrnného rozpočtu ostatných subjektov verejnej správy na rok 2020.

Rozpočet 2020

Školstvo

3 196 eur/žiak

školy s počtom žiakov
do 100

1 829 eur/žiak

školy s počtom žiakov
nad 600

S neriešeným problémom **racionalizácie siete škôl** sa nepočíta ani v rozpočte na rok 2020. Naďalej bude pretrvávať stav, v ktorom najmenšie školy hospodária s až takmer 1,75-násobkom prostriedkov v prepočte na jedného žiaka v porovnaní s najväčšími školami.

Po dvoch rokoch rastu výdavkov na vzdelávanie (v % HDP) sa v roku 2020 predpokladá zvrátenie tohto pozitívneho trendu v podobe medziročného poklesu o 0,1 p. b. na 4,2 % HDP. Zároveň ide o hodnotu totožnú s hodnotou spred desiatich rokov a v medzinárodnom porovnaní tak Slovensko stále zaostáva.

Zdravotníctvo

Riziká úsporných opatrení na rok 2020:

- nákladová efektivita liekov - 8 mil. eur
- zmena úhradových skupín - 7,9 mil. eur
- lieky na výnimky - 16 mil. eur
- eHealth - 30 mil. eur

Kapitálové výdavky

2019

100 mil. eur

2020

69 mil. eur

Sociálne politiky

123 mil. eur

na obеды zadarmo pre deti v predškolskej príprave a pre všetky deti navštevujúce základnú školu.

Ďalšie prostriedky budú potrebné v súvislosti s ich zabezpečením v mestách a obciach - organizačné, priestorové a ľudské zdroje.

Nekoncepčný zásah do systému **dôchodkového poistenia** narúša princíp zásluhovosti a znižuje motiváciu platiť poistné. Súvisí s novelou zákona o sociálnom poistení, ktorou sa od januára 2020 minimálne dôchodky namiesto životného minima budú odvádzať od výšky priemernej mzdy.

Doprava

Mnohé ciele z programového rozpočtu nemajú buď dostatočné finančné krytie, alebo sú neambiciózne a neprispievajú k zlepšeniu súčasného stavu na cestnej a železničnej infraštruktúre.

Výdavky v roku 2020 na výstavbu diaľnic a RC:

ŠR 31,4 mil. eur

potreba 135 mil. eur

Výdavky v roku 2020 na údržbu a opravy ciest I. triedy:

ŠR 40,5 mil. eur

potreba 64 - 75 mil. eur

1. Makroekonomický rámec návrhu RVS na rok 2020

Makroekonomické predpoklady návrhu RVS na roky 2020 až 2022 vychádzajú z prognózy MF SR zo septembra 2019. **Aktualizovaná prognóza MF SR očakáva v roku 2019 reálny rast slovenskej ekonomiky 2,4 %. V nasledujúcom roku by tempo jej rastu malo byť pomalšie a to 2,3 %.**

Spomalenie ekonomického rastu Slovenska v roku 2019 je dôsledkom naplnenia viacerých rizík prognózy a to najmä z externého prostredia. Otvorená ekonomika Slovenska trpí dôsledkom spomalenia vývoja v Nemecku a následkami obchodných vojen. Slabšie sa vyvíja najmä export a mierne negatívne je ovplyvnená aj súkromná spotreba. Naopak, nad očakávania sa vyvíja vládna spotreba a trh práce, a to aj vďaka výraznému rastu miezd.

Pomalší rast ekonomiky v roku 2020 má byť spojený aj so stagnáciou na trhu práce a miernejším rastom spotreby domácností, súvisiacej aj s pomalšou dynamikou rastu miezd.

Poznámka: % predstavuje predpokladaný rast podľa prognózy z rozpočtu VS na rok 2020 oproti očakávanej skutočnosti 2019
Zdroj: Návrh RVS na roky 2020 až 2022, prognóza MF SR zo septembra 2019

Napriek tomu, že septembrovú prognózu MF SR považoval za realistickú aj Výbor pre makroekonomické prognózy (VpMP)¹, **prognóza má aj riziká, ktoré návrh RVS nespomína** a je otáznne, či má vytvorenú rezervu v prípade ich naplnenia, resp. horšieho ako očakávaného makroekonomického vývoja. Za najväčšie riziko pre domácu ekonomiku považovali členovia VpMP otázne oživenie domáceho priemyslu a s tým súvisiacu stagnáciu, resp. pokles zamestnanosti. Najmä firmy v súkromnom sektore sú v prípade negatívnych očakávaní opatrnejšie, čo má dosah na ekonomickú aktivitu a ochotu investovať.

Stále pretrvávajúcim rizikom s dosahom aj na malú otvorenú ekonomiku SR sú obchodné vojny medzi USA, Čínou a EÚ, ktorých efekt môže trvať dlhšie ako sa pôvodne predpokladalo (minimálne do prezidentských volieb v USA) a efekt už zavedených ciel bude mať negatívny vplyv až do roku 2021. Najväčší obchodný partner SR, nemecká ekonomika, má podľa aktuálnych odhadov dosiahnuť dno v budúcom roku, a potom bude rásť len miernym medzikvartálnym tempom na úrovni cca 0,1 %. Súčasný predstihový indikátory potvrdzujú, že ekonomická aktivita eurozóny sa na začiatku štvrtého štvrťroka naďalej nachádza blízko stagnácie. Pokles priemyselnej výroby v Nemecku by mohol negatívne ovplyvniť slovenský export a súčasné signály z nemeckého trhu práce potvrdzujú riziko, keďže zamestnanosť klesla prvýkrát od roku 2013. NKÚ SR upozorňuje, že aj keď MF SR predpokladá vo svojej prognóze udržanie rastu zamestnanosti, septembrové čísla z úradov práce indikujú rast nezamestnanosti a októbrový indikátor dôvery v slovenskom priemysle výrazne klesol.

Očakávania MF SR ohľadom prognózy priemernej inflácie vo výške 2,5 % v roku 2019 môžu byť mierne podhodnotené, keďže za prvých deväť mesiacov roka 2019 dosiahla medziročná inflácia v priemere už 2,6 %. Prognóza inflácie na rok 2020 vo výške 2,1 % už počíta s výrazným rastom cien elektrickej energie (približne 10%-percentný nárast).

¹ Tento výbor je v zmysle zákona o rozpočtovej zodpovednosti poradným orgánom ministra financií.

2. Východiskový rámec návrhu RVS na rok 2020

Na základe septembrovej makroekonomickej a daňovej prognózy predpokladá návrh RVS na roky 2020 až 2022, vykázaný na základe metodiky ESA 2010, nasledovné výsledky hospodárenia v roku 2020:

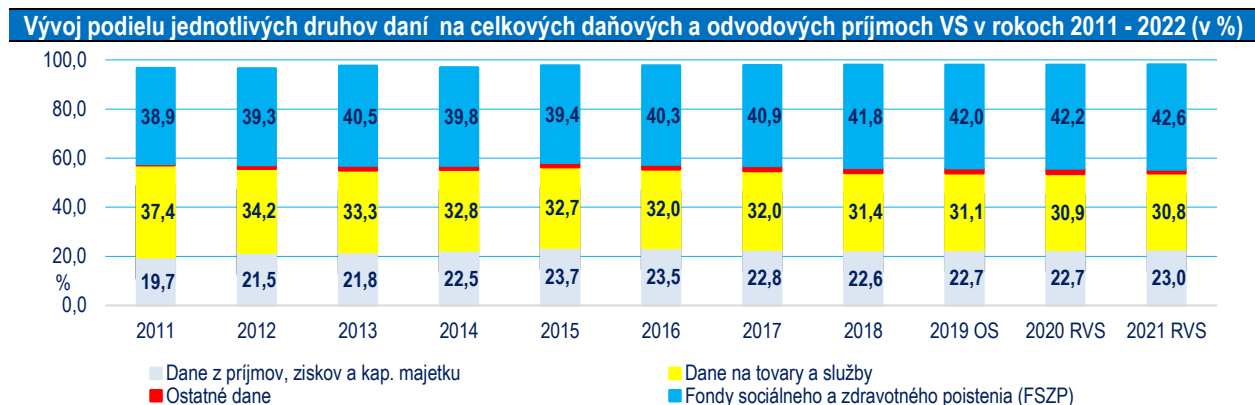
Príjmy	38 866 mil. eur
Výdavky	39 346 mil. eur
Schodok	- 480 mil. eur

Podľa návrhu RVS na rok 2020 sú celkové príjmy VS rozpočtované vo výške 38 866 mil. eur, čo je o 1 649 mil. eur viac oproti rozpočtu na rok 2019, t. j. o 4,43 %. Celkové výdavky VS boli určené v objeme 39 346 mil. eur, čo predstavuje zvýšenie o 2 130 mil. eur, t. j. o 5,72 % oproti rozpočtu na rok 2019.

Príprava návrhu RVS bola poznamenaná metodickým spresnením hospodárskych výsledkov vyplývajúcich z poslednej benchmarkovej revízie výkazníctva zo strany Eurostatu. V zmysle usmernení ŠÚ SR, ktoré v roku 2019 predstavovali celkový negatívny vplyv vo výške 0,1 % HDP – najvýraznejšie sa výsledky upravovali za rok 2018, kde sa deficit v porovnaní so skutočnosťou za rok 2018 zvýšil o 0,36 % HDP, t. j. o 321,7 mil. eur a dosiahol výšku 951,2 mil. eur.

2.1 Rozpočtovanie príjmov v návrhu RVS

Návrh RVS na rok 2020 vychádza z aktualizovaných predpokladov o spomalení rastu slovenskej ekonomiky. Reaguje na nižší, ako očakávaný výber daní v priebehu roka 2019. Oproti návrhu RVS na roky 2019 až 2021, by mali klesnúť daňové a odvodové príjmy v roku 2020 o 700 mil. eur. Odhadované daňové príjmy VS medziročne vzrastú o 2,6 % (435 612 tis. eur). Najrýchlejšie by mali rásť dane za tovary a služby, ktoré si oproti rozpočtu na rok 2019 polepšia o 3,5 %, (316 467 tis. eur).

Zdroj: MF SR, Návrh RVS na roky 2020 - 2022, prognóza MF SR zo septembra 2019

Pri tvorbe rozpočtu sa potvrdil dlhodobý a pokračujúci trend zvýšenia podielu odvodových príjmov na celkovom výbere daní a odvodov. V kontexte prijatých a plánovaných legislatívnych opatrení sa predpokladá rast odvodových príjmov o 4,6 % (558 992 tis. eur) oproti rozpočtu na rok 2019, rast príjmov Sociálnej poisťovne o 4,2 % (369 071 tis. eur) a príjmov zdravotných poisťovní takmer 4,7 %, t. j. o 189 921 tis. eur. Kumulatívne legislatívne rozhodnutia, v priebehu deviatich predchádzajúcich rokov, sa prejavili na náraste podielu odvodového zaťaženia z 38,9 % v roku 2011 na 42,2 % v návrhu RVS na rok 2020. Naopak, podiel daní za tovary a služby klesol z 37,4 % na 30,9 %. Nič na tom nezmenil fakt, že v roku 2020 dôjde k úprave základu dane pri dani z príjmov fyzických osôb. Štátu sa darí naplňať príjem rozpočtu cez navýšenie odvodového zaťaženia aj vďaka pokračujúcemu rastu zamestnanosti.

Od roku 2014 každý nový návrh rozpočtu priniesol so sebou ročne v priemere 13 legislatívnych zmien v oblasti daní a odvodov. Návrh RVS na rok 2019 a 2020 zašiel v tomto ohľade ešte ďalej a priniesol legislatívne zmeny, ktoré neboli zapracované ani v prognóze daňových príjmov zo septembra 2018 a neboli zahrnuté do príjmov v RVS na roky 2019 až 2021. Podobne aj v návrhu RVS na rok 2020 sa počíta s legislatívnymi úpravami, pri ktorých nie je jasné, či budú schválené po prijatí zákona o ŠR.

V nasledujúcej tabuľke je uvedený prehľad najvýznamnejších legislatívnych zmien schválených nad rámec rozpočtu VS na roky 2019 až 2021.

Opatrenia (v tis. eur, ESA 2010)	2019	2020	2021
Legislatívne vplyvy v príjmovej oblasti celkom	-133 403	-113 445	-113 445
z toho:			
• Znížená sadzba DPH na ubytovacie služby	-24 256	-25 449	-26 641
• Oslobodenie rekreačných poukazov od daní a odvodov	-57 666	-58 958	-60 236
• Ročné zúčtovanie sociálnych odvodov (posun účinnosti od 2022)	0	0	50 034
Legislatívne vplyvy vo výdavkovej oblasti celkom	-58 028	-78 943	-80 724
Zdvojnásobenie daňového bonusu na dieťa do 6 rokov od 1.4.2019	-58 028	-78 943	-80 724

Zdroj: Návrh RVS na roky 2020 až 2022

Legislatívne opatrenia v objeme viac ako 190 431 tis. eur boli dodatočne prerokované Výborom pre daňové prognózy v decembri 2018, avšak neboli zahrnuté do príjmov v schválenom rozpočte verejnej správy na roky 2019 až 2021. **NKÚ SR konštatuje, že tento postup vytvára riziko, že nebudú naplnené základné parametre rozpočtu.**

V nasledujúcej tabuľke je sumarizovaný vplyv legislatívnych opatrení zahrnutých v prognóze daňových a odvodových príjmov VS na roky 2020 až 2022.

Opatrenia (tis. eur, ESA 2010)	2019	2020	2021	2022
Legislatívne vplyvy v príjmovej oblasti celkom	-118 980	-354 051	-351 364	-355 760
z toho:				
• 15% sadzba DPPO pre firmy s obrátom do 100 tis. eur	0	-41 654	-44 072	-45 220
• Zvýšenie NČZD na 21- násobok ŽM	0	-135 402	-136 117	-136 764
• Znížená sadzba SZČO na 15% pre obrát do 100 tis. eur	0	-19 500	-19 365	-20 841
• Zvýšenie spotrebnej dane z tabakových výrobkov od 2020	0	101 846	137 310	137 559

Zdroj: Návrh RVS na roky 2020 až 2022

Legislatívne opatrenia znižujú príjmovú stránku rozpočtu v celkovom predpokladanom objeme 354 mil. eur. Vychádzajú z predpokladu pozitívneho makroekonomického vývoja, ktorý sa prejaví na vyššom výbere daní. Už pri príprave rozpočtu, v dôsledku spomalenia ekonomiky, došlo k zníženiu odhadu výberu daňových a odvodových príjmov o ďalších 346 mil. eur. Zároveň prognóza predpokladá, že dôjde k zvýšeniu **sadzby spotrebnej dane z tabakových výrobkov**, ktorá by mala priniesť do rozpočtu od 102 až do 138 mil. eur v rokoch 2020 až 2022. Samotný návrh rozpočtu pripúšťa riziko, že opatrenie nebude schválené v NR SR. V takom prípade nebude príjmová stránka rozpočtu naplnená a ciele rozpočtu budú ohrozené.

Vplyv legislatívnych opatrení nezahrnutých v predloženom návrhu RVS na rok 2020 až 2022 sumarizuje nasledujúca tabuľka.

Opatrenia (tis. eur, ESA 2010)	2019	2020	2021	2022
Legislatívne vplyvy v príjmovej oblasti celkom	0	0	152 000	160 000
• Predĺženie platnosti osobitného bankového odvodu aj po roku 2020		0	152 000	160 000
Legislatívne vplyvy vo výdavkovej oblasti celkom	0	80 000	148 000	148 000
• Zmena systému výpočtu minimálneho dôchodku	0	80 000	148 000	148 000

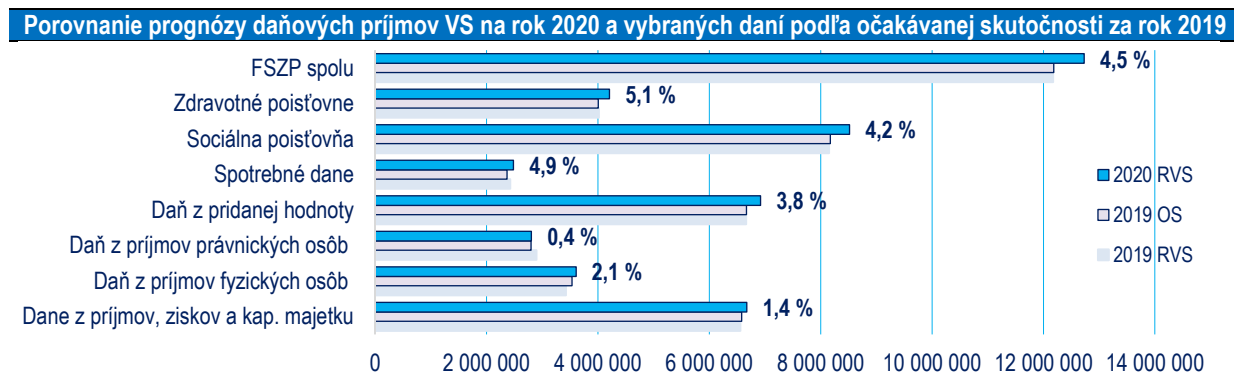
Zdroj: Návrh RVS na roky 2020 až 2022

Osobitný odvod vybraných finančných inštitúcií už je zahrnutý v príjmovej časti návrhu RVS na rok 2020, je súčasťou štátnych finančných aktiv a tvorí zdroje na krytie prípadných problémov vo finančnom sektore. Teda nie je dodatočným príjmom rozpočtu. Nie je určený na krytie zvýšených nákladov, ktoré bude mať Sociálna poisťovňa v súvislosti so zmenou vyplácania dôchodkov s účinnosťou od 1. 1. 2020. Legislatívne opatrenia, ktoré nie sú zahrnuté v návrhu RVS, zvyšujú výdavkovú stranu rozpočtu o 80 000 tis. eur. **NKÚ SR považuje tento postup za významné riziko a upozorňuje, že ak nebudú prijaté opatrenia na príjmovej strane rozpočtu, ciele rozpočtu nemôžu byť splnené. V návrhoch legislatívnych zmien, ktoré ovplyvnia vývoj rozpočtu v roku 2020, nie je vyčíslený vplyv na rozpočet VS.**

Daňové príjmy verejnej správy

Makroekonomické výsledky slovenskej ekonomiky výrazne negatívne vplyvajú na daňové základne a následne na výber daní. Návrh rozpočtu na rok 2020, na základe septembrovej prognózy, predpokladá výpadok príjmov v objeme 550 mil. eur oproti júnovej prognóze. V roku 2022 môže výpadok vzhľadom na makroekonomický vývoj predstavovať až 800 mil. eur. Príčinou je, že pracovný trh, ktorý priamo ovplyvňuje odvody a daň z príjmov fyzických osôb, sa bude postupne ochladzovať. Pesimistickejšie sú aj predpoklady ohľadom vývoja spotreby domácností, ktoré znížili odhad výberu DPH o 147 mil. eur oproti júnovej prognóze.

Daňové a odvodové príjmy verejnej správy v aktuálnej metodike (ESA 2010) sú na rok 2020 prognózované v celkovej výške 30 068 371 tis. eur bez sankcií, čo predstavuje nárast 3,6 % oproti očakávaným príjmom za rok 2019. Odvodové príjmy budú rásť tempom 4,5 % a sú rozpočtované v celkovom objeme 12 733 509 tis. eur. Na druhej strane, daňové príjmy VS by mali rásť pomalšie o 2,9 % a mali by dosiahnuť úroveň 17 334 862 tis. eur. Na naplnenie rozpočtu príjmov bude mať vplyv hlavne vývoj v oblasti odvodov a daní za tovary a služby. Vývoj na trhu práce tentoraz výrazne nenavýši príjmy.

Poznámka: % predstavuje predpokladaný rast podľa prognózy z rozpočtu VS na rok 2020 oproti očakávanej skutočnosti 2019

Zdroj: Návrh RVS na roky 2020 až 2022, prognóza MF SR zo septembra 2019

RVS na roky 2019 až 2021 predpokladal, že štát vyberie na **daniach z príjmov fyzických osôb** 3 704 112 tis. eur, návrh RVS však počíta so sumou nižšou o 94 908 tis. eur. Pod zníženie sa podpísal ekonomický vývoj, ale aj navrhované legislatívne zmeny, ako sú zvýšenie NČZD (-135 402 tis. eur), pri DPFO z podnikania návrh zníženia sadzby na 15 % pri príjmoch do 100 tis. eur (-41 654 tis. eur). Návrh RVS na rok 2020 ráta s objemom 3 609 204 tis. eur, čo je o 74 089 tis. eur viac ako očakávaná skutočnosť v roku 2019. Plánovaný výnos dane sa opiera o prognózu postupného ochladenia na trhu práce, ktorého vyššie vplyvy sa prejavujú až za horizontom roka 2020. **Na výber dane budú mať výraznejší vplyv navrhované legislatívne úpravy než makroekonomické prostredie.**

DPPO bola na rok 2020 rozpočtovaná vo výške 2 808 985 tis. eur, čo predstavuje medziročný pokles o 91 163 tis. eur. Rok 2019 a budúce roky budú poznačené nižšou ziskovosťou firiem. Okrem dosahu pomalšieho rastu ekonomiky budú mať na výber dane vplyv aj legislatívne zmeny. Zníženie sadzby na 15 %, pre firmy s obrátom do 100 tis. eur, je spojené s výpadkom okolo 45 000 tis. eur. **Vzhľadom na to, že DPPO v priebehu roku ponúka veľmi málo údajov o výbere daní a jej citlivosti na vývoj ekonomiky, jej prognózovanie je problematické.**

Predpoklad RVS na rok 2019 **vo výbere DPH** by mal byť, aj napriek ochladeniu ekonomiky, naplnený. Očakávaný výnos DPH v roku 2019 by mal dosiahnuť 6 668 093 tis. eur, čo predstavuje oproti RVS na rok 2019 rast o 4 429 tis. eur. Návrh RVS na rok 2020 bol ovplyvnený makroekonomickým vývojom a revidovaný nadol o 95 715 tis. eur. Poklesne spotreba domácností, slabnuci import zníži výber DPH na colniciach a vplyv bude mať aj zníženie sadzby na vybrané potraviny (- 80 000 tis. eur). Návrh RVS na rok 2020 predpokladá výber DPH v objeme 6 920 372 tis. eur, čo je o 252 279 tis. eur viac, ako je očakávaný výnos v roku 2019.

Z hľadiska daňovej medzery na DPH patrí SR podľa EK medzi posledných päť krajín EÚ s daňovou medzerou vyššou ako 20 %. V našich podmienkach to znamená, že ročne prichádzame o 1,7 mld. eur. Opatrenia, ktoré zavádza MF SR, neprinášajú zatiaľ výrazné výsledky. Sú zameriavané na sektory, kde nie je predpoklad najväčšieho odlivu dane. On-line napojenie všetkých pokladníc na portál finančnej správy eKasa bolo zavedené so značným meškaním a je sprevádzané dodatočnou administratívnou a finančnou záťažou pre malých a stredných podnikateľov. Momentálne stále nie je pripojená takmer polovica registračných pokladníc.

Príjem do **fondov sociálneho a zdravotného poistenia** by mal byť v roku 2019 vyšší oproti očakávaniam rozpočtu o 10 623 tis. eur, keďže spomalenie ekonomiky sa ešte neprejavilo na trhu práce. Plánovaný výber by mal rásť aj v roku 2020 a je prognózovaný v objeme 12 733 509 tis. eur, čo medziročne predstavuje rast o 558 992 tis. eur oproti RVS na rok 2019 (o 4,6 %). Z toho sociálne odvody o 369 071 tis. eur a zdravotné odvody o 189 921 tis. eur. Prognóza naplnenia príjmov zo sociálnych odvodov je postavená na optimistickom scenári, že makroekonomické faktory zasiahnu trh práce len postupne a neprejavujú sa naplno. Stále sa ráta s rastom priemernej mzdy. Rast odvodov bol každoročne základom príjmovej stránky rozpočtu. Pri tvorbe rozpočtu, revízia mzdovej bázy znížila odhad sociálnych a zdravotných odvodov o 242 000 tis. eur oproti pôvodným predpokladom. Legislatívne vplyvy majú len minimálny dopad na aktualizáciu prognózy. Odhad vývoja predpokladá stagnáciu v roku 2019 a výraznejšie ochladenie

pracovného trhu v roku 2020. Úrady práce už dnes evidujú počet nahlásených hromadných prepúšťaní na úrovni roka 2015. Slovenská ekonomika je otvorenou ekonomikou, postavenou predovšetkým na domácom automobilovom priemysle, ktorý závisí od globálneho vývoja. V prípade pokračovania negatívneho vývoja a prepadu objednávok môže slovenský pracovný trh reagovať poklesom zamestnanosti. Pretrváva tak riziko, že prognóza výnosov poisťných odvodov je optimistická.

Rizikom prognózovania príjmov VS sa javí makroekonomický vývoj, a tiež navrhované alebo schválené legislatívne opatrenia, pri ktorých nie sú vyčíslené dopady na rozpočet VS.

2.2 Fiškálny rámec návrhu RVS

Podľa predbežných výsledkov hospodárenia deficit VS v metodike ESA 2010 dosiahne za rok 2019 úroveň 0,68 % HDP. Rozpočet na rok 2019 bol plánovaný ako vyrovnaný. Znamená to, že kľúčový cieľ rozpočtu VS na rok 2019 nebude splnený. **Pri takomto východiskovom stave je schodok RVS na rok 2020 naplánovaný na úrovni 0,49 % HDP, pričom RVS na roky 2019 až 2021 rátať v roku 2020 s prebytkom vo výške 0,1 % HDP.**

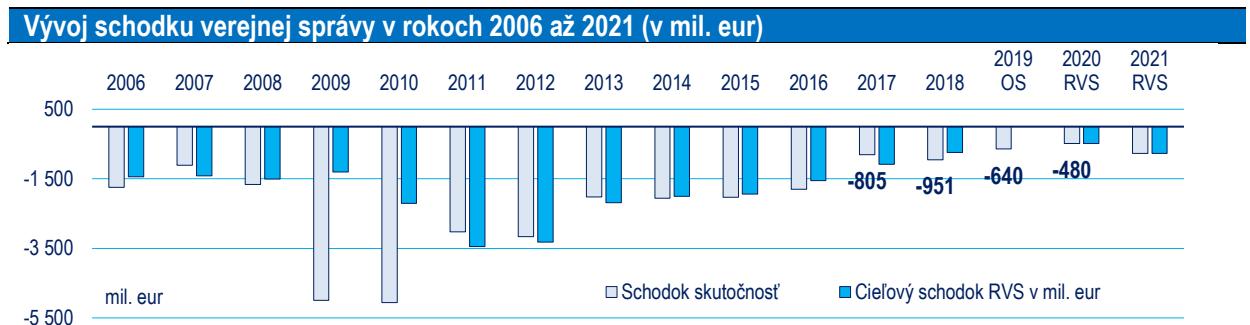
V nasledujúcej tabuľke je uvedený vývoj schodku VS v rokoch 2017 až 2021.

Schodok VS (ESA 2010, v mil. eur)	2017	2018	2019 RVS	2019 OS	2020 RVS	2021 RVS	Rozdiel 2020 RVS 2019 OS
Príjmy spolu	34 221	36 570	37 216	37 740	38 866	40 428	1 126
Výdavky spolu	35 026	37 521	37 216	38 380	39 346	41 198	966
Schodok	-805	-951	0	-640	-480	-770	159
Schodok k HDP (%)	-0,95	-1,06	0,00	-0,68	-0,49	-0,75	0,19
Cieľový schodok RVS (mil. eur)	-1 083	-743	0	0	-480	-770	-480
Cieľový schodok RVS (% HDP)	-1,29	-0,83	0,00	0,00	-0,49	-0,75	-0,49
HDP (mil. eur, b.c.)	84 517	89 721	96 890	94 087	98 043	102 945	3 955
Príjmy spolu (% HDP)	40,49	40,76	38,41	40,11	39,64	39,27	-0,47
Výdavky spolu (% HDP)	41,44	41,82	38,41	40,79	40,13	40,02	-0,66

Zdroj: MF SR, Návrh RVS na roky 2020 až 2022, ŠÚ SR, Eurostat

Podľa „Správy ŠÚ SR o deficite a dlhu“, z 21. októbra 2019, deficit verejných financií SR v roku 2018 dosiahol úroveň 1,06 % HDP. Jesenná notifikácia o deficite a dlhu od Eurostatu tak zvýšila pôvodný deficit verejných financií z jarnej notifikácie po zohľadnení dodatočných faktorov o 0,36 p. b. Eurostat pri jarnej notifikácii vyjadril výhradu k zaznamenaniu vybraných výdavkov, ktoré by mohli navýšiť deficit a dlh za rok 2018 o 0,3 % HDP. Výšku deficitu sektora VS v roku 2018 negatívne ovplyvnilo najmä uznanie záväzku voči prevádzkovateľom jadrových zariadení v súvislosti s ich budúcim vyradovaním a zaznamenanie systému podpory výroby energie z obnoviteľných zdrojov. Naopak, pozitívny vplyv na výšku deficitu v roku 2018 mala zmena vykazovania príjmov z predaja telekomunikačných licencií. Celkové zhoršenie deficitu VS pozostávalo z revízie vyplývajúcej z aktualizácie zdrojových dát s negatívnym vplyvom vo výške 0,23 % HDP a z benchmarkovej revízie s negatívnym dopadom 0,13 % HDP.

Deficit SR sa tak dostal na dvojnásobnú úroveň priemerného schodku v eurozóne, medzi osem najvyšších deficitov v EÚ. V celej EÚ priemerný schodok dosiahol 0,7 % HDP. V rámci krajín V4 dosiahla lepší rozpočtový výsledok ČR, ktorá vlani hospodárila s prebytkom verejných financií vo výške 1,1 % HDP a Poľsko s deficitom 0,2 %. Maďarsko vykázalo deficit na úrovni 2,3 % výkonu ekonomiky.

Zdroj: Návrh RVS na roky 2020 až 2022, ŠÚ SR – októbrová notifikácia o deficite a dlhu

Fiškálna politika SR podlieha od roku 2014 pravidlám preventívnej časti Paktu stability a rastu, ktorá požaduje postupné znižovanie štrukturálneho salda až do dosiahnutia strednodobého rozpočtového cieľa (MTO). Štrukturálne saldo verejnej správy vyjadruje výsledok hospodárenia verejnej správy očistený o cyklické a jednorazové vplyvy. Takto vyjadrené saldo presnejšie zobrazuje skutočnú fiškálnu pozíciu krajiny a zároveň je kľúčovým pilierom pri hodnotení súladu s európskymi a národnými fiškálnymi pravidlami. V roku 2020 by mal **štrukturálny deficit VS** dosiahnuť úroveň 0,5 % HDP, čo je o 0,5 % HDP menej oproti MTO stanovenému v Programe stability SR na roky 2019 až 2022. Slovensko si pre rok 2020 zmenilo MTO na úroveň -1 % HDP z pôvodných -0,5 % HDP – v súlade s európskymi fiškálnymi pravidlami.

Naplnenie cieľa vyrovnaného hospodárenia rozpočtu VS už bolo niekoľkokrát presunuté na neskoršie obdobie. Na základe súčasného vývoja NKÚ SR považuje dosiahnutie vyrovnaného rozpočtu v najbližších rokoch za nereálne.

2.3 Prognóza hrubého dlhu VS

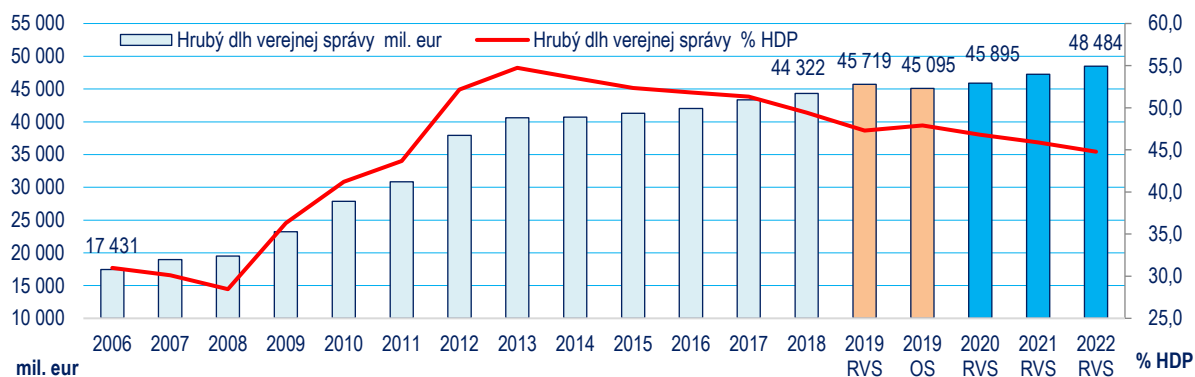
Podľa II. notifikácie Eurostatu dosiahol dlh VS v roku 2018 výšku 49,4 %, čo je o 0,5 % viac oproti I. notifikácii Eurostatu. Dlž VS sa opätovne dostal do 1. sankčného pásma v zmysle zákona o rozpočtovej zodpovednosti.

Dlž VS by mal v roku 2019 podľa odhadu MF SR dosiahnuť úroveň 47,9 % HDP. Znamená to, že by sa nemal nachádzať v hraniciach 1. sankčného pásma dlhovej brzdy. Hlavným dôvodom medziročného poklesu hrubého dlhu je naďalej pokračujúci, aj keď pomalší rast HDP a pokračujúci primárny prebytok hospodárenia verejnej správy. Plánovaný dlh podľa návrhu rozpočtu na rok 2020 by mal byť na úrovni 46,8 % HDP. Dôjde tak k jeho medziročnému zníženiu o 1,1 p. b. Dynamiku dlhu negatívne ovplyvní jednorazový vklad do Európskeho stabilizačného mechanizmu v roku 2020, vo výške 0,1 % HDP. V absolútnych číslach by mal dlh vzrásť o 800 mil. eur.

Dlž verejnej správy (ESA 2010)	m.j.	2016	2017	2018	2019 OS	2020 RVS	2021 RVS	2022 RVS
Hrubý dlh verejnej správy	mil. eur	42 053	43 370	44 322	45 095	45 895	47 252	48 484
Hrubý dlh verejnej správy	% HDP	51,8	51,3	49,4	47,9	46,8	45,9	44,8

Zdroj: MF SR, ŠÚ SR, Eurostat - Správa o deficite a dlhu k 21. októbru 2019

Vývoj dlhu verejnej správy v rokoch 2006 až 2022

Zdroj: MF SR, Eurostat, Návrh RVS na roky 2020 až 2022

Dlhodobá udržateľnosť verejných financií sa od nástupu globálnej hospodárskej krízy v roku 2008 stala jednou z najdôležitejších priorít národných vlád. Úroveň hrubého dlhu SR sa zvýšila z 30,01 % v roku 2007 na 47,9 % HDP v roku 2019. Od roku 2013 má dlh v pomere k HDP klesajúci trend, ale v absolútnom vyjadrení sa neustále zvyšuje. Tiež ukazovateľ dlhu na obyvateľa SR sa v rokoch 2014 až 2019 zvýšil zo 7,5 tis. eur na 8,1 tis. eur.

Náklady na obsluhu štátneho dlhu v prepočte na jedno euro klesajú. Naopak, celkové náklady v absolútnych číslach stúpajú. Kým v roku 2008 náklady na jedno euro dlhu predstavovali hodnotu 0,045 eur, v roku 2019 by obsluha štátneho dlhu mala stáť 0,024 eur za jedno požičané euro. Celkovo za štátny dlh v roku 2020 by mala vláda zaplatiť 1 157 mil. eur, čo je o 53 mil. eur menej než v predchádzajúcom roku, pričom v roku 2008 na tieto účely bolo vynaložených len 885 mil. eur.

3. Návrh štátneho rozpočtu na rok 2020

3.1 Súhrnné ukazovatele návrhu ŠR

Návrh súhrnných ukazovateľov príjmov a výdavkov ŠR na rok 2020 predstavuje výsledok rozpočtovej politiky vlády SR, ktorá vychádza z jej programového vyhlásenia, kde medzi hlavné priority patrí ozdravenie verejných financií. Stratégia rozpočtovej politiky je zameraná na ďalšie zlepšovanie rozpočtovej pozície verejnej správy s cieľom dosiahnuť dlhodobú udržateľnosť verejných financií.

Porovnanie štruktúry príjmov, výdavkov a schodku ŠR na hotovostnej báze za rok 2018, schváleného rozpočtu na rok 2019 a návrhu rozpočtu na rok 2020 sumarizuje nasledujúca tabuľka.

Ukazovateľ (v tis. eur)	Skutočnosť 2018	Rozpočet 2019	Návrh rozpočtu 2020	Rozdiel	Podiel (v %)
a	1	2	3	3-2	3/2*100
Príjmy ŠR	15 381 013	15 497 654	15 889 512	391 858	102,5
- daňové príjmy	11 965 782	12 464 557	12 909 286	444 729	103,6
- nedaňové príjmy	1 211 597	1 331 345	1 263 764	-67 581	94,9
- granty a transfery	2 203 634	1 701 752	1 716 461	14 709	100,9
Výdavky ŠR	16 563 255	17 538 901	18 571 741	1 032 840	105,9
- bežné výdavky	14 160 931	15 250 323	16 934 692	1 684 369	111,0
- kapitálové výdavky	2 402 324	2 288 578	1 637 049	-651 529	71,5
Schodok ŠR	-1 182 242	-2 041 247	-2 682 229	-640 982	131,4

Zdroj: SZÚ za rok 2018, RVS na roky 2019 až 2021, Návrh RVS na roky 2020 až 2022

Schodok ŠR sa navrhuje vo výške 2 682 229 tis. eur, čo je o 640 982 tis. eur viac oproti schválenému rozpočtu na rok 2019 (o 31,4 %).

Príjmy ŠR

Príjmy ŠR na rok 2020 sú navrhnuté vo výške 15 889 512 tis. eur, čo je o 391 858 tis. eur viac oproti rozpočtu na rok 2019. Daňové príjmy sa medziročne zvyšujú o 444 729 tis. eur na 12 909 286 tis. eur, nedaňové príjmy sa znižujú o 67 581 tis. eur na 1 263 764 tis. eur. Granty a transfery sa v roku 2020 medziročne navrhujú zvýšiť o 14 709 tis. eur na 1 716 461 tis. eur.

Porovnanie štruktúry **daňových príjmov ŠR na hotovostnej báze** za rok 2018, schváleného rozpočtu na rok 2019 a návrhu rozpočtu na rok 2020 je uvedené v nasledujúcej tabuľke.

Ukazovateľ (v tis. eur)	Skutočnosť 2018	Rozpočet 2019	Návrh rozpočtu 2020	Rozdiel	Podiel (v %)
a	1	2	3	3-2	3/2*100
Daňové príjmy ŠR bez sankcií	11 944 887	12 451 408	12 892 097	440 689	103,5
Dane z príjmov a kapitálového majetku	3 011 024	2 952 136	3 091 270	139 134	104,7
v tom:					
- daň z príjmov fyzických osôb	5 919	-16 794	-25 657	-8 863	152,8
- daň z príjmov právnických osôb	2 795 935	2 733 291	2 860 647	127 356	104,7
- daň z príjmov vyberaná zrážkou	209 170	235 639	256 280	20 641	108,8
Dane z majetku	14	0	0	0	-
Dane za tovary a služby	8 919 316	9 275 251	9 596 538	321 287	103,5
z toho:					
- daň z pridanej hodnoty	6 412 426	6 629 455	6 891 117	261 662	103,9
- spotrebné dane	2 323 521	2 417 198	2 474 043	56 845	102,4
- dane z používania tovarov a z povolenia na výkon činnosti	152 839	167 128	163 495	-3 633	97,8
Dane z medzinárodného obchodu a transakcií	23 365	21 517	24 289	2 772	112,9
Sankcie	20 895	13 149	17 189	4 040	130,7
Iné dane	-8 832	202 504	180 000	-22 504	88,9
Daňové príjmy ŠR spolu	11 965 782	12 464 557	12 909 286	444 729	103,6

Zdroj: SZÚ za rok 2018, RVS na roky 2019 až 2021, Návrh RVS na roky 2020 až 2022

Podrobnejšie hodnotenie daňových príjmov ŠR je obsahom stanoviska k rozpočtovaniu príjmov návrhu RVS na rok 2020 v časti 2.1.

Porovnanie **nedaňových príjmov ŠR na hotovostnej báze** za rok 2018, schváleného rozpočtu na rok 2019 a návrhu rozpočtu na rok 2020 sumarizuje nasledujúca tabuľka.

Názov ukazovateľa (v tis. eur)	Skutočnosť 2018	Rozpočet 2019	Návrh rozpočtu 2020	Rozdiel	Podiel v %
a	1	2	3	4=3-2	5=3/2*100
Nedaňové príjmy spolu	1 211 597	1 331 345	1 263 764	-67 581	94,9
Príjmy z podnikania a z vlastníctva majetku	451 114	443 659	449 239	5 580	101,3
Administratívne poplatky a iné poplatky a platby	345 637	416 716	378 784	-37 932	90,9
Kapitálové príjmy	10 629	52 691	50 794	-1 897	96,4
Úroky z tuzemských a zahraničných úverov, pôžičiek, návratných finančných výpomocí, vkladov a ážio	8 049	6 754	6 472	-282	95,8
Iné nedaňové príjmy	396 168	411 524	378 475	-33 049	92,0

Zdroj: SZÚ za rok 2018, RVS na roky 2019 až 2021, Návrh RVS na roky 2020 až 2022

Príjmy z podnikania a vlastníctva majetku medziročne vzrastú o 5 580 tis. eur na 449 239 tis. eur. Najvýznamnejšiu položku týchto príjmov tvoria dividendy od akciových spoločností s majetkovou účasťou štátu, ktorý je zastúpený rezortnými ministerstvami. Na rok 2020 sú rozpočtované vo výške 438 168 tis. eur, čo je o 5 488 tis. eur viac v porovnaní s rozpočtom na rok 2019. Tento rast je spôsobený hlavne rastom dividend od spoločností Západoslovenská energetika, a. s., Stredoslovenská energetika, a. s. a Slovenská konsolidačná, a. s. Naopak, nižšie príjmy z dividend pri medziročnom porovnaní sa očakávajú najmä od spoločnosti Východoslovenská energetika, a. s.

V tejto skupine príjmov sú zahrnuté aj iné príjmy z podnikania, najmä odvod zo zisku po zdanení, ktorý majú odviešť Lesy SR, š. p., vo výške 5 000 tis. eur, Vodohospodárska výstavba, š. p. vo výške 200 tis. eur a Eximbanka SR.

NKÚ SR upozorňuje na riziká vyplývajúce z neplnenia príjmovej časti rozpočtu v oblasti dividend a osobitných odvodov, ktoré závisia od výsledkov hospodárenia daných spoločností.

Porovnanie **grantov a transferov ŠR na hotovostnej báze** za rok 2018, schváleného rozpočtu na rok 2019 a návrhu rozpočtu na rok 2020 obsahuje nasledujúca tabuľka.

Ukazovateľ (v tis. eur)	Skutočnosť 2018	Rozpočet 2019	Návrh rozpočtu 2020	Rozdiel	Podiel (v %)
a	1	2	3	4=3-2	5=3/2*100
Granty a transfery spolu	2 203 634	1 701 752	1 716 461	14 709	100,9
- Tuzemské granty a transfery	33 861	36 711	38 772	2 061	105,6
- Zahraničné granty a transfery	2 169 773	1 665 041	1 677 689	12 648	100,8
Z toho: prostriedky z rozpočtu EÚ	2 169 725	1 665 041	1 677 689	12 648	100,8

Zdroj: SZÚ za rok 2018, RVS na roky 2019 až 2021, Návrh RVS na roky 2020 až 2022

Tuzemské transfery sú na rok 2020 rozpočtované vo výške 38 772 tis. eur a zahŕňajú najmä príspevky zdravotných poisťovní na činnosť operačných stredísk záchranej zdravotnej služby a na činnosť Národného centra zdravotníckych informácií, ako aj poplatky od ostatných subjektov verejnej správy, súvisiace s multilicenčnou zmluvou s firmou Microsoft.

Zahraničné transfery predstavujú prostriedky zo všeobecného rozpočtu EÚ. V rokoch 2020 až 2022 sa rozpočtujú prostriedky EÚ pre programy Partnerskej dohody a pre poľnohospodárske fondy v rámci 3. programového obdobia. Podrobnejšie hodnotenie zahraničných transferov je obsahom stanoviska k finančným vzťahom, ktoré súvisia s rozpočtom EÚ na rok 2020, v časti 5.

Výdavky ŠR

Rozpočet výdavkov ŠR na rok 2020 sa medziročne zvyšuje o 1 032 840 tis. eur na úroveň 18 571 741 tis. eur, t. j. o 5,9 %. Rozpočet na rok 2020 odráža predpokladaný stav implementácie jednotlivých OP financovaných z prostriedkov EÚ a spolufinancovania zo ŠR, ako aj iných programov zo zahraničia. Vo výdavkoch kapitol ŠR je zapracovaná dohoda dosiahnutá v rámci kolektívneho vyjednávania v roku 2018 na roky 2019 a 2020.

V súlade s uzatvorenými kolektívnymi zmluvami vyššieho stupňa a nadväzujúcou legislatívou je na rok 2020 do rozpočtu príslušných kapitol rozpočtovaná valorizácia miezd na úrovni 10 % s účinnosťou od 1. januára 2020 pre všetkých štátnych zamestnancov a zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme v sume 488,6 mil. eur. Súčasne je zabezpečený vplyv nového zákona o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch v sume 6,8 mil. eur a finančné prostriedky na zlepšenie odmeňovania učiteľov (vrátane výskumných a vývojových zamestnancov) na začiatku kariéry v sume 33,1 mil. eur, ktoré nadobudli účinnosť od 1. septembra 2019.

Na krytie nepredvídaných výdavkov nevyhnutných na zabezpečenie rozpočtového hospodárenia alebo na krytie zníženia rozpočtovaných príjmov sa vytvárajú v SR **záonné rozpočtové rezervy**, ktoré tvorí najmä rozpočtová rezerva vlády, rozpočtová rezerva predsedu vlády a rezerva na prostriedky EÚ a odvody EÚ. V návrhu zákona o SR sú rozpočtované rezervy SR na rok 2020 v celkovej sume 140 774 tis. eur; ich rozdelenie je uvedené v prílohe č. 6 nasledovne: Rezerva vlády SR (5 000 tis. eur), Rezerva predsedu vlády SR (1 500 tis. eur), Rezerva na prostriedky EÚ a odvody EÚ (134 274 tis. eur). Rezerva vlády SR a Rezerva na prostriedky EÚ a odvody EÚ sú rozpočtované v kapitole VPS a Rezerva predsedu vlády SR je rozpočtovaná v kapitole ÚV SR.

Rezervy rozpočtované v kapitole VPS sú nasledovné.

Rezervy (v tis. eur)	Skutočnosť 2018	Rozpočet 2019	Návrh rozpočtu 2020	Rozdiel	Podiel
a	1	2	3	4=3-2	5=3/2*100
Rezerva vlády	3 477	5 000	5 000	0	100,0
Rezerva na realizáciu súdnych a exekučných rozhodnutí a na výdavky súvisiace s vrátenými príjmami z minulých rokov	0	10 000	10 000	0	100,0
Rezerva na riešenie vplyvov nových zákonných úprav a iných vplyvov	0	400 000	250 171	-149 829	62,5
Rezerva na riešenie krízových situácií	15	11 000	11 000	0	100,0
Rezerva na mzdy a poistné	0	592 228	152 809	-439 419	25,8
Rezerva na rok 2019	0	53 110	0	-53 110	0,0
Rezerva na vysporiadanie korekcií	0	0	300 000	300 000	-
Rezervy	3 493	1 071 338	728 980	-342 358	68,0

Zdroj: Návrh RVS na roky 2020 až 2022

Vzhľadom na skutočnosť, že v čase prípravy rozpočtu VS nebola známa definitívna legislatívna podoba viacerých opatrení, rozpočtuje sa v kapitole VPS **Rezerva na riešenie vplyvov nových zákonných úprav** v objeme 250 171 tis. eur. Účelom tejto rezervy je kryť hlavne výdavky súvisiace s pripravovanými legislatívnymi zmenami. V rámci uvedeného výdavkového titulu sa uvažuje s výdavkami na podporu výchovy k stravovacím návykom detí, na zavedenie povinného predprimárneho vzdelávania v materskej škole, na príspevky za zásluhy v športovej oblasti a na zriadenie Fondu na podporu športu. Ďalšími výdavkami sú výdavky týkajúce sa pozemkových úprav a dotačných nástrojov na podporu v poľnohospodárstve a výdavky súvisiace s novelou zákona o e-Governmente.

V súvislosti s ukončením programového obdobia 2007 až 2013 vzniká potreba finančného vysporiadania korekcií zaznamenaných v minulých rokoch. Takto zaznamenané korekcie ovplyvnili negatívne deficit rozpočtu verejnej správy v metodike ESA 2010 v rokoch, v ktorých boli zaznamenané. Z tohto dôvodu sa **rozpočtuje Rezerva na vysporiadanie korekcií** v objeme 300 mil. eur v roku 2020.

Rezerva na prostriedky EÚ a odvody EÚ sa rozpočtuje na administrovanie štrukturálnych fondov, Kohézneho fondu, príjmov z poľnohospodárskych fondov, na prípadné korekcie za poskytnuté prostriedky EÚ, na rýchlejšiu realizáciu a väčší počet projektov, na výdavky na zefektívnenie systému finančného riadenia EÚ fondov a iných finančných nástrojov. **Slúži na krytie nevyhnutných a nepredvídaných výdavkov, ktoré vzniknú v tejto oblasti v priebehu roka.**

Štruktúru finančných vzťahov súvisiacich s rozpočtom EÚ sumarizuje nasledujúca tabuľka.

Ukazovateľ (v tis. eur)	Skutočnosť 2018	Rozpočet 2019	Návrh rozpočtu 2020	Rozdiel	Podiel
a	1	2	3	4=3-2	5=3/2*100
Finančné vzťahy súvisiace s rozpočtom EÚ, v tom:	788 797	1 078 618	1 070 365	-8 253	99,2
- Výdavky na financovanie finančných mechanizmov	2 317	2 250	4 518	2 267	200,8
- Odvody do všeobecného rozpočtu EÚ	731 424	839 668	913 641	73 973	108,8
- Príspevky SR do Európskeho rozvojového fondu	16 512	17 934	17 933	-1	100,0
- Rezerva na prostriedky EÚ a odvody EÚ	0	218 766	134 274	-84 492	61,4
- Výdavky na finančné opravy a zrušenia záväzkov EK	38 544	0	0	0	-

Zdroj: Návrh RVS na roky 2020 až 2022

NKÚ SR v rámci kontroly v roku 2018 zistil, že nevyčerpané prostriedky z rezerv boli čerpané v rozpore s ich pôvodným účelovým určením. Boli presunuté na iné výdavkové tituly, napr. na výdavky na realizáciu nerozpočtovaných potrieb a výdavky na vybrané investície, a časť bola v zmysle zákona o rozpočtových pravidlách viazaná na použitie v nasledujúcich rokoch. NKÚ SR opakovane upozorňuje na viaceré problémy spojené s čerpaním rezerv, ktoré môžu byť použité na iné účely v súlade s rozhodnutím vlády alebo ministra financií.

V rámci **ostatných výdavkov** kapitoly VPS bolo zistené, že v kapitole sú rozpočtované aj výdavky, ktoré súvisia s výdavkami iných rozpočtových kapitol, napríklad na:

- kompenzačný príspevok baníkom (uzn. vl. 336/2019) 1 600 tis. eur
- región Horná Nitra (uzn. vl. 336/2019) 299 tis. eur
- rekonštrukciu NKP Rusovce (uzn. vl. 339/2018) 2 000 tis. eur
- podporu regionálnej športovej infraštruktúry 2 000 tis. eur
- rekonštrukciu budovy NS SR 1 000 tis. eur
- rekonštrukciu administratívnej budovy v Levoči (uzn. vl. 172/2019) 3 450 tis. eur
- revitalizáciu hradu Krásna Hôrka (uzn. vl. 348/2019) 8 600 tis. eur
- rekonštrukciu štátnej opery Banská Bystrica (uzn. vl. 354/2019) 3 000 tis. eur

Uvedené nie je v súlade s ustanovením zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy, podľa ktorého kapitolu VPS tvoria výdavky, ktoré nesúvisia s výdavkami ostatných kapitol.

Porovnanie **bežných výdavkov** za rok 2018, schváleného rozpočtu na rok 2019 a návrhu rozpočtu na rok 2020 uvádza nasledujúca tabuľka.

Ukazovateľ (v tis. eur)	Skutočnosť 2018	Rozpočet 2019	Návrh rozpočtu 2020	Rozdiel	Podiel (v %)
a	1	2	3	4=3-2	5=3/2*100
Bežné výdavky	14 160 931	15 250 323	16 934 692	1 684 369	111,0
– Mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné výdavky	2 026 060	2 221 695	2 426 676	204 981	109,2
– Poistné a príspevok do poisťovní	728 295	782 871	855 329	72 457	109,3
– Tovary a služby	1 634 657	2 428 259	2 797 475	369 216	115,2
– Bežné transfery	9 771 649	9 817 228	10 854 942	1 037 714	110,6
– Splácanie úrokov a ostatné platby súvisiace s úvermi	270	270	270	0	100,0

Zdroj: ŠZÚ za rok 2018, RVS na roky 2019 až 2021, Návrh RVS na roky 2020 až 2022

Bežné výdavky ŠR sa na rok 2020 rozpočtujú vo výške 16 934 692 tis. eur, čo je o 1 684 369 tis. eur viac oproti rozpočtu na rok 2019.

Kapitálové výdavky sa medziročne znižujú o 651 529 tis. eur na 1 637 049 tis. eur. Navrhovaná výška neumožní odstrániť modernizačný dlh v kapitolách ŠR, a tak rekonštrukcie, modernizácie a nákupy objektov a ich realizácia sa bude musieť opätovne presunúť na ďalšie roky. Porovnanie **kapitálových výdavkov** za rok 2018, schváleného rozpočtu na rok 2019 a návrhu rozpočtu na rok 2020 uvádza nasledujúca tabuľka.

Ukazovateľ (v tis. eur)	Skutočnosť 2018	Rozpočet 2019	Návrh rozpočtu 2020	Rozdiel	Podiel (v %)
a	1	2	3	4=3-2	5=3/2*100
Kapitálové výdavky	2 402 324	2 288 578	1 637 049	-651 529	71,5
• Obstarávanie kapitálových aktív	721 148	1 283 011	795 423	-487 588	62,0
• Kapitálové transfery	1 681 176	1 005 567	841 626	-163 941	83,7

Zdroj: ŠZÚ za rok 2018, RVS na roky 2019 až 2021, Návrh RVS na roky 2020 až 2022

3.2 Príjmy a výdavky kapitol

Rozpočtovanie hotovostných príjmov ŠR na rok 2020 na medziročne zvyšuje o 391 858 tis. eur na úroveň 15 889 512 tis. eur. Medziročný nárast príjmov na rok 2020 je rozpočtovaný v 11 kapitolách. Medziročný pokles príjmov na rok 2020 sa rozpočtuje v 6 kapitolách. V 16 rozpočtových kapitolách sú príjmy rozpočtované na úrovni roka 2019 a v 2 kapitolách sa príjmy na rok 2020 nerozpočtujú. Návrh rozpočtu príjmov podľa jednotlivých kapitol na rok 2020 a ich porovnanie so schváleným rozpočtom na rok 2019 a skutočnosťou za rok 2018 je uvedený v prílohe v Tabuľke 1.

Najvýznamnejší medziročný rast príjmov v absolútnom vyjadrení na rok 2020 je rozpočtovaný v kapitolách Všeobecná pokladničná správa – o 368 595 tis. eur, Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR – o 112 595 tis. eur a Ministerstvo financií SR – o 97 467 tis. eur.

Najvýraznejší medziročný pokles príjmov v absolútnom vyjadrení na rok 2018 je rozpočtovaný v kapitolách Ministerstvo hospodárstva SR – o 135 284 tis. eur; Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR – o 111 639 tis. eur a v kapitole Ministerstvo životného prostredia SR – o 70 422 tis. eur.

Rozpočtovanie hotovostných výdavkov ŠR na rok 2020 sa medziročne zvyšuje o 1 032 840 tis. eur na úroveň 18 571 741 tis. eur. Návrh rozpočtu výdavkov podľa jednotlivých kapitol na rok 2020 a ich porovnanie so schváleným rozpočtom na rok 2019 a skutočnosťou za rok 2018 je uvedený v prílohe v Tabuľke 2.

V roku 2020 najvýznamnejšie medziročne vzrastú výdavky v rozpočtoch kapitol Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR - o 546 822 tis. eur, Ministerstva vnútra SR - o 454 654 tis. eur a Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR - o 220 861 tis. eur. Výrazný medziročný pokles výdavkov ŠR na rok 2020 sa rozpočtuje v kapitolách: Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR - o 250 905 tis. eur, Ministerstvo hospodárstva SR - o 119 554 tis. eur a Ministerstvo životného prostredia SR - o 85 261 tis. eur.

4. Riziká vo vybraných politikách a kapitolách ŠR

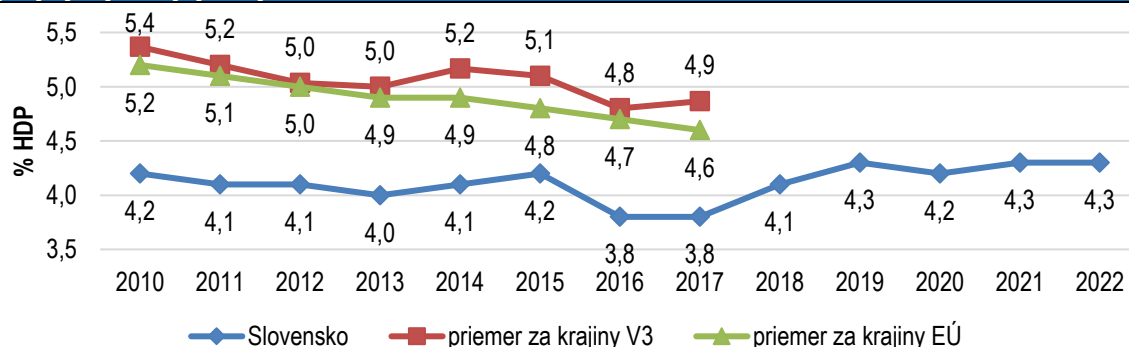
Nasledujúcim štyrom verejným politikám: vzdelávanie, výskum a vývoj, zdravotníctvo, doprava a sociálne politiky, bola pri tvorbe stanoviska k návrhu RVS na rok 2020 venovaná zvýšená pozornosť z dôvodu ich prioritného postavenia pri zameraní ďalšej kontrolnej činnosti NKÚ SR.

4.1 Vzdelávanie, výskum a vývoj

V oblasti slovenského školstva, vedy a výskumu existuje mnoho výziev. Medzi tie najväčšie a v poslednom období najdiskutovanejšie patria napríklad postavenie a odmeňovanie učiteľov, efektívnosť siete škôl, zhoršujúce sa výsledky slovenských žiakov v medzinárodných testovaniach, integrácia znevýhodnených žiakov, problémy spojené s obstarávaním učebníc, proces akreditácie vo vysokom školstve, či nedostatočné financovanie a výsledky výskumu a vývoja. Hoci ich uspokojivé riešenie súvisí aj s objemom alokovaných prostriedkov, nemenej dôležitým faktorom je správny, účelný a efektívny manažment, čo však nemusí mať priamy súvis s rozpočtovaným objemom prostriedkov. V tejto podkapitole sa venujeme vybraným aspektom analyzovanej oblasti v súvislosti s navrhovaným rozpočtom na rok 2020.

NKÚ SR poukazuje na skutočnosť, že **verejné výdavky SR na vzdelávanie, vyjadrené ako % HDP, dlhodobo stagnujú na úrovni pod priemerom za porovnateľnými zoskupeniami krajín**. Predpokladaná hodnota na rok 2020 vo výške 4,2 % je totožná s hodnotou z roku 2010 a je o 0,4 p. b. nižšia ako priemer za krajiny EÚ v roku 2017 a o 0,7 p. b. nižšia ako priemer za krajiny V3 v tom istom roku. Návrh rozpočtu tak nie je v súlade s cieľom stanoveným v Programovom vyhlásení vlády SR na roky 2016 až 2020, v ktorom vláda tvrdí, že je rozhodnutá zvýšiť úroveň verejných zdrojov vkladánych ročne do školstva na úroveň porovnateľnú s priemerom krajín EÚ. Významnejší rast podielu verejných výdavkov na vzdelávanie na HDP sa neočakáva ani v nasledujúcich rokoch, kedy sa do roku 2022 odhaduje nárast výdavkov v tejto kategórii na 4,3 % HDP.

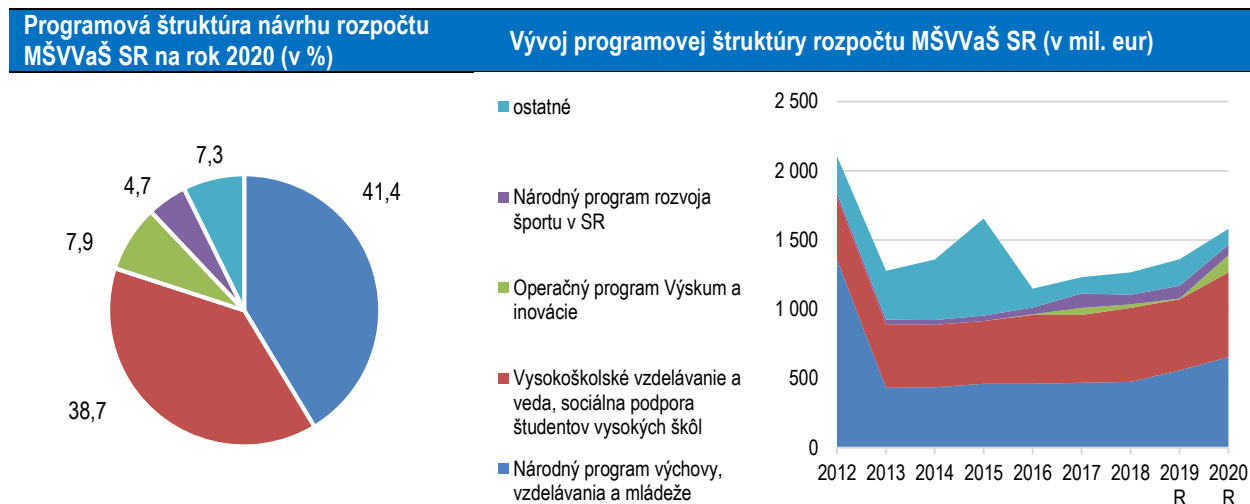
Vývoj výšky verejných výdavkov na vzdelávanie v rokoch 2010 až 2022

Zdroj: Eurostat, Návrh RVS na roky 2020 až 2022, vlastné výpočty, Poznámka: v prípade údajov za roky 2018 až 2022 ide o prognózu

Z hľadiska programovej štruktúry je viac než 80 % celkových rozpočtovaných výdavkov kapitoly plánovaných na dva programy – Národný program výchovy, vzdelávania a mládeže a Vysokoškolské vzdelávanie a veda, sociálna podpora študentov vysokých škôl. Cez prvý z týchto programov MŠVVaŠ SR financuje najmä časť regionálneho školstva. Vývoj programovej štruktúry kapitoly v období od roku 2012 bol

ovplyvnený predovšetkým prechodom financovania časti regionálneho školstva pod kapitolu MV SR v roku 2013. Za skokovým nárastom výdavkov v roku 2015 je vysoké čerpanie EÚ fondov v rámci OP VaV. V kontexte vývoja programovej štruktúry je návrh rozpočtu na rok 2020 poznačený najmä nárastom prostriedkov v programe výchovy, vzdelávania a mládeže, čo súvisí predovšetkým s rastom osobných výdavkov a s predpokladom rastu objemu výdavkov čerpaných v rámci OP Val.

Zdroj: RIS; vlastné výpočty

Poznámka: legenda totožná s vedľajším grafom

Zdroj: RIS; vlastné výpočty

Poznámka: hodnoty za roky 2012 až 2018 sú skutočne čerpané výdavky, za roky 2019 a 2020 ide o rozpočtované výdavky

S výnimkou špecifického roku 2015 je skutočné čerpanie kapitoly MŠVVaŠ SR každoročne nižšie ako výška schváleného rozpočtu. Analýza čerpania podľa programovej štruktúry naznačuje, že **rezort školstva má výrazné odchýlky skutočného čerpania od schváleného rozpočtu najmä v prípade programov financovaných z eurofondov. NKÚ SR vidí priestor na zlepšenie v manažovaní čerpania eurofondov**, pretože v opačnom prípade hrozí, že aj v roku 2020 bude čerpanie výrazne odlišné od rozpočtu, čo znižuje efektivitu plánovania aj samotného čerpania prostriedkov. Skutočné čerpanie ako podiel rozpočtovaných prostriedkov podľa jednotlivých programov a podprogramov je uvedené v nasledujúcej tabuľke.

Jednotlivé programy (v %)	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Tvorba a implementácia politik	98,5	101,1	117,8	134,0	120,0	108,3	125,7
Národný program rozvoja športu v SR	99,7	113,1	82,0	83,9	95,0	110,5	54,5
Rozvojová spolupráca	98,9	99,1	98,7	99,1	102,6	103,8	103,1
Ľudské zdroje (PO 1 Vzdelávanie)	-	-	-	0,0	3,0	26,2	140,7
Hospodárska mobilizácia	1,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Národný program rozvoja vedy a techniky	103,1	96,6	96,1	104,9	113,7	117,2	95,9
Vysokoškolské vzdelávanie a veda, sociálna podpora študentov vysokých škôl	101,0	101,8	104,5	99,9	107,3	101,7	106,4
Národný program výchovy, vzdelávania a mládeže	100,3	31,9	84,9	97,5	92,0	80,9	85,3
Príspevky Slovenskej republiky do medzinárodných organizácií	69,9	89,5	100,0	122,5	114,3	108,2	115,5
Medzirezortný program OP Informatizácia spoločnosti	-	-	-	-	-	-	-
Operačný program Vzdelávanie	45,6	64,8	117,5	124,6	63,2	-	-
Operačný program Výskum a vývoj	34,0	42,8	59,4	193,9	228,9	-	-
Protidrogová politika	84,2	38,0	25,0	22,5	25,6	20,0	46,7
SK PRES 2016	-	-	-	-	-	-	-
Operačný program Výskum a inovácie	-	-	-	0,0	6,8	36,7	65,5
Medzirezortný program Informačná spoločnosť 2014 - 2020	-	-	-	-	-	-	-
Informačné technológie financované zo štátneho rozpočtu	-	-	-	-	-	158,7	157,9
Celkovo	86,5	51,8	91,6	110,8	93,7	86,0	92,8

Zdroj: RIS

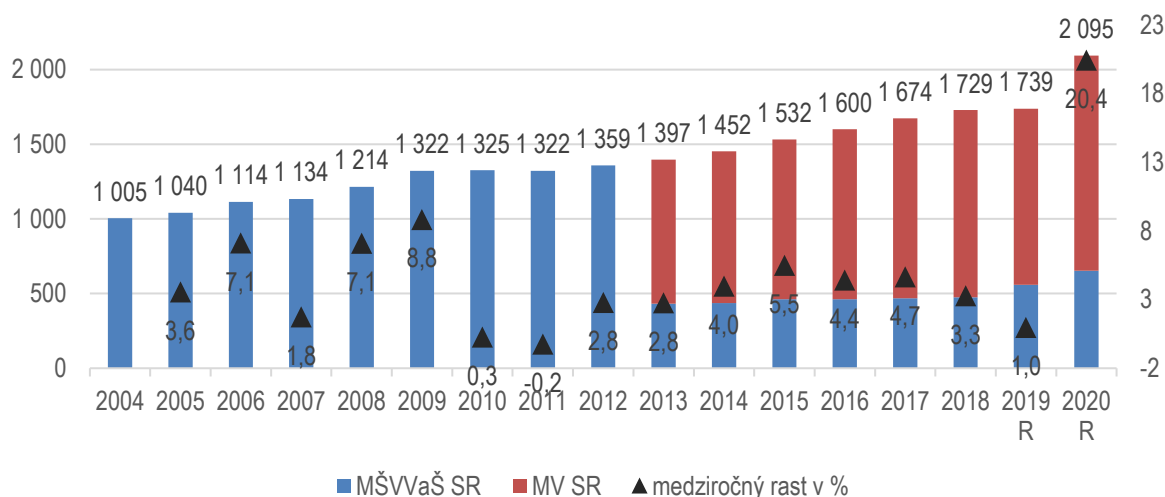
Na detailnejšej úrovni programovej štruktúry **NKÚ SR identifikuje riziko v prípade dvoch podprogramov, ktoré vyplýva z každoročného nesúladu medzi rozpočtovanými prostriedkami a skutočným čerpaním. Konkrétne ide o výdavky na profesijný rozvoj pedagogických a odborných zamestnancov a príspevky SR do medzinárodných organizácií.** Od roku 2012 bolo skutočné čerpanie Národného programu výchovy, vzdelávania a mládeže každý rok výrazne vyššie ako prostriedky naň rozpočtované. Výrazný nesúlad nastal najmä v rokoch 2016 a 2017. Na rok 2020 je na tento podprogram rozpočtovaných približne 4,3 mil. eur, priemerné ročné čerpanie od roku 2012 je však na úrovni približne 7,2 mil. eur. V prípade príspevkov SR do medzinárodných organizácií je od roku 2013 každoročne rozpočtovaná rovnaká suma – 9,1 mil. eur (vrátane roku 2020). Tento objem prostriedkov však nebol v období rokov 2015 – 2018 ani raz dostatočný, počas daného obdobia bolo skutočné čerpanie v priemere vo výške 10,5 mil. eur (uvedené v nasledujúcej tabuľke).

Skutočné čerpanie - podiel rozpočtovaných prostriedkov (%)	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
07816 Profesijný rozvoj pedagogických a odborných zamestnancov v kariernom systéme	124	122	186	201	361	443	133
0970A Príspevky SR do MO - MŠVVaŠ SR	70	89	100	123	114	108	115

Zdroj: RIS

Od roku 2013 je na oblasť školstva rozpočtovaný významný objem prostriedkov aj v rámci kapitoly MV SR, na ktoré prešlo z MŠVVaŠ SR financovanie veľkej časti regionálneho školstva. Konkrétne, pod kapitolu MV SR spadá program Výchova a vzdelávanie mládeže, ktorým sa financujú najmä školy a školské zariadenia zriaďované obcami. V návrhu rozpočtu na rok 2020 je evidentný výrazný nárast prostriedkov práve na tento program, a to až o vyše 20 % v porovnaní s rozpočtom roku 2019². Tento nárast súvisí s celkovým navýšovaním objemu prostriedkov smerujúcich do školstva a mal by pokryť najmä zvyšovanie miezd v rezorte, čo NKÚ SR hodnotí pozitívne. Rozporupľnejšia je skutočnosť, že **významná časť školstva je financovaná mimo rezortu školstva, čo znižuje prehľadnosť systému.** Analýza trendu výdavkov, ktorých sa týkal prechod pod rezort MV SR, nenaznačuje, že by táto zmena viedla k zvýšeniu efektivity vynakladania verejných prostriedkov, keďže **presun financovania nevedol k zníženiu sumy týchto výdavkov, alebo aspoň k spomaleniu ich rastu, ale iba k ich rozdeleniu medzi dve kapitoly.** NKÚ SR preto vidí priestor na hlbšiu analýzu účelnosti a efektívnosti presunutia financovania časti školstva pod kapitolu MV SR.

Vývoj výdavkov kapitol MŠVVaŠ SR a MV SR na programy súvisiace s výchovou a vzdelávaním mládeže (v mil. eur)

Zdroj: RIS, vlastné výpočty;

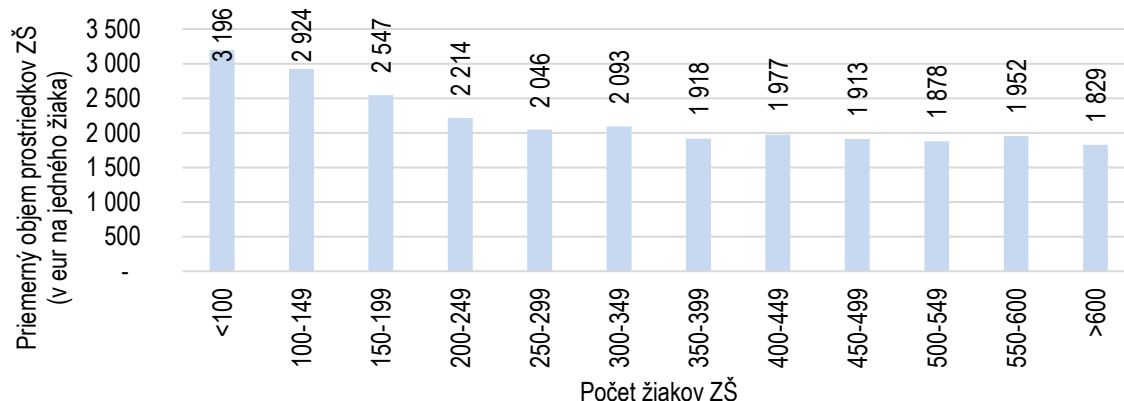
Poznámka: v prípade MŠVVaŠ SR ide o údaje za Národný program výchovy, vzdelávania a mládeže, v prípade MV SR ide o údaje za program Výchova a vzdelávanie mládeže; hodnoty za roky 2004 až 2018 sú skutočné čerpané výdavky, za roky 2019 a 2020 ide o rozpočtované výdavky

Jedným z možných zdrojov krytia, či už zvyšovania atraktivity učiteľského povolania alebo iných rozvojových potrieb školstva, je hľadanie vnútorných rezerv. Príkladom toho je racionalizácia škôl, ktorá má potenciál priniesť niekoľkomiliónové úspory.³ O tejto problematike poskytuje obraz aj porovnanie priemerných nákladov na jedného žiaka

² Už očakávané skutočné výdavky v roku 2019 v rámci tohto programu výrazne prekračujú pôvodný rozpočet.

³ Revízia výdavkov na vzdelávanie vypracovaná Útvorom hodnoty za peniaze MF SR z roku 2017 tieto možné úspory odhadovala na 14 mil. eur, Priebežná implementačná správa z októbra 2019 hovorí o 12 mil. eur.

v prípade škôl s rôznym počtom žiakov. Ukazuje sa, že veľké základné školy sú výrazne efektívnejšie než malé (toto tvrdenie ilustruje nasledujúci graf).⁴ **Z návrhu rozpočtu však nevyplýva, že by sa racionalizácia siete škôl v dohľadnom období plánovala.** Vláda SR sa pritom k zvýšeniu efektívnosti vynakladania finančných prostriedkov v regionálnom školstve postupnou optimalizáciou siete škôl a školských zariadení zaviazala v programovom vyhlásení⁵.

Distribúcia priemerného objemu prostriedkov ZŠ podľa veľkosti ZŠ v roku 2018 (v eur)

Zdroj: Výkaz k správe o hospodárení - Školské výpočtové stredisko CVTI; Register škôl – CVTI; vlastné výpočty

Napriek výraznému výkonnostnému zaostávaniu slovenskej vedy v medzinárodnom porovnaní je na rok 2020 naplánovaný iba 2%-percentný (oproti očakávanému skutočnému čerpaniu v roku 2019) medziročný nárast objemu výdavkov na vedu a techniku zo ŠR. Navyše, v roku 2021 sa počíta s medziročným poklesom na úrovni 0,4 %, kedy rovnaký objem výdavkov je následne naplánovaný aj na rok 2022. Celkový rast objemu výdavkov na túto oblasť je tak ťahaný najmä prostriedkami z EÚ. Verejné výdavky na vedu a techniku sumarizuje nasledujúca tabuľka.

Výdavky (v tis. eur)	Skutočnosť 2018	Rozpočet 2019	Návrh rozpočtu 2020	Rozdiel	Podiel v %
a	1	2	3	3-2	3/2*100
Výdavky na vedu a techniku celkom	398 081	317 206	446 024	128 818	140,6
Veda a technika v MŠVVŠ SR zo ŠR	239 830	228 436	243 572	15 136	106,6

Zdroj: Návrh RVS na roky 2020 až 2022

4.2 Zdravotníctvo

Celkové výdavky verejného zdravotného poistenia na rok 2020 sa rozpočtujú na úrovni 5 418 027 tis. eur a v porovnaní so schváleným rozpočtom na rok 2019 sa zvýšia o 432 439 tis. eur (o 8,7 %). Verejné výdavky na zdravotníctvo v SR v roku 2018 predstavovali podľa OECD 5,4 % HDP, čo bolo viac ako priemer krajín V3 (5,1 %) a menej ako priemer EÚ 15 (7,2 %).

Výsledky slovenského zdravotníctva nezodpovedajú výdavkom. Podľa revízie výdavkov na zdravotníctvo II (ďalej revízia) na Slovensku pripadá ročne na 100 tis. obyvateľov 168 úmrtí, ktoré mohli byť odvrátené včasnou zdravotnou starostlivosťou. V krajinách V3 počet týchto úmrtí dosahuje ročne 145 na 100 tis. obyvateľov. Vláda si dala za cieľ znížiť počet odvrátených úmrtí na úroveň V3 do roku 2025.

Nižšiu hodnotu za peniaze v slovenskom zdravotníctve spôsobuje neefektívna alokácia zdrojov. Podľa revízie je priestor na zefektívnenie najmä v liekovej politike a to v znížení výdavkov na lieky, ktoré nespĺňajú kritériá nákladovej efektívnosti, v rozširovaní centrálnych nákupov, v oblasti liekov na výnimky a v zavedení prínosov elektronickej preskripcie do praxe. V roku 2020 by mali byť realizované úsporné opatrenia vo výške 148 mil. eur z verejného zdravotného poistenia, z toho 114 mil. eur vo výdavkoch na lieky a dietetické potraviny.

⁴ Vyššie výdavky na žiaka u menších škôl predpokladá aj samotná legislatíva, keďže školám pod 250 žiakov je priznávaný vyšší normatív.

⁵ Programové vyhlásenie vlády SR na roky 2016 - 2020, s. 33.

Výdavky verejného zdravotného poistenia (v tis. eur)	Skutočnosť 2018	Rozpočet 2019	Návrh rozpočtu 2020	Podiel z VZP (v %)	Úsporné opatrenia 2020	Rozdiel	Podiel (v %)
a	1	2	3	4	5	3-2	3/2*100
Výdavky VZP spolu	4 992 754	4 985 588	5 418 027	100,0	-148 000	432 439	108,7
- Zdravotná starostlivosť	4 564 000	4 704 000	5 168 000	95,4	-144 000	464 000	109,9
- Lieky a dietetické potraviny	1 066 000	1 069 000	1 039 000	19,2	-114 000	-30 000	97,2
- Ústavná zdravotná starostlivosť	1 312 000	1 466 000	1 642 000	30,3	-6 000	176 000	112,0
- Všeobecná ambulantná starostlivosť	256 000	256 000	317 000	5,9	0	61 000	123,8
- Špecializovaná ambulantná starostlivosť	882 000	877 000	996 000	18,4	-4 000	119 000	113,6

Zdroj: MF SR

NKÚ SR upozorňuje na tieto riziká úsporných opatrení na rok 2020:**- V oblasti nákladovej efektivity liekov je navrhnutá úspora vo výške 8 mil. eur**

Rizikom je, že od začiatku platnosti zákona č. 363/2011 Z. z. o rozsahu a podmienkach úhrady liekov, zdravotníckych pomôcok a dietetických potravín z verejného zdravotného poistenia neprebehlo vyradovanie liekov z kategorizačného zoznamu na základe podmienok nákladovej efektivity. Navyše, personálne kapacity na posudzovanie nákladovej efektivity sú nízke. V dôsledku nevhodnej definície lieku na zriedkavé ochorenia, platnej v roku 2018, sa do zoznamu kategorizovaných liekov dostala skupina liekov na zriedkavé ochorenia s ročným dopadom 74 mil. eur, pri ktorých nebolo potrebné preukázať nákladovú efektivitu. U tejto skupiny liekov možno predpokladať namiesto úspory ďalší nárast spotreby v nasledujúcich rokoch.

- V oblasti zmeny úhradových skupín od 1. 1. 2020 je navrhnutá úspora 7,9 mil. eur

Riziko spočíva v možnom prestavení pacientov z úspornejšej terapie pre systém VZP s vyšším doplatkom pre pacienta na nákladnejšiu terapiu s nižším doplatkom. Očakáva sa, že pacient bude preferovať lieky s najnižším doplatkom. Pri rozhodovaní o úhradových skupinách chýba transparentnosť (odôvodnenie spôsobu zoskupovania liekov) v novele vyhlášky č. 435/2011 Z. z. o spôsobe určenia štandardnej dávky liečiva a maximálnej výšky úhrady zdravotnej poisťovne za štandardnú dávku liečiva. Zmeny vo vyhláške spôsobili nové systémové problémy.

- V oblasti liekov na výnimky je navrhnutá úspora 16 mil. eur

Úspora je podmienkou dofinancovania zdravotníctva, na základe ktorej MZ SR v Memorande v bode 1.2.2 vyžaduje, aby sa v zmluvách o poskytovaní zdravotnej starostlivosti znížil objem prostriedkov viazaných na lieky, hradených podľa § 88 zákona č. 363/2011 Z. z., medziročne o 16 mil. eur za všetky zdravotné poisťovne pomerne podľa počtu poistencov. Uvedená požiadavka je nevykonateľná. Podľa údajov Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou dosahuje pomer počtu poistencov u zdravotnej poisťovne Dôvera, a. s., 29,56 %, a u zdravotnej poisťovne Union, a. s., 9,48 %. Požadované zníženie objemu prostriedkov viazaných na lieky hradené podľa § 88 zákona č. 363/2011 pre ZP Dôvera, a. s., a ZP Union, a. s., pomerne podľa počtu poistencov predstavuje vyššiu hodnotu ako v skutočnosti uvedené dve poisťovne v súčasnej dobe ročne celkovo uhrádzajú podľa § 88 zákona č. 363/2011 Z. z.

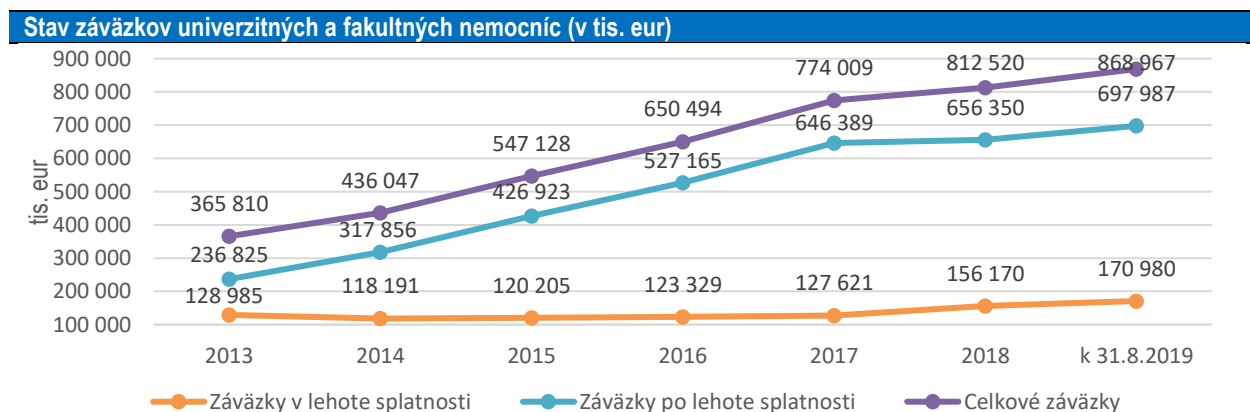
- V oblasti eHealth je navrhnutá úspora 30 mil. eur, čo NKÚ SR považuje za rizikové, keďže rovnaký plán úspor bol navrhnutý na rok 2019 a nerealizoval sa.

Hodnotu v zdravotníctve pomáhajú zvyšovať kapitálové výdavky MZ SR. V návrhu rozpočtu na rok 2020 sa rozpočtuje 69 mil. eur kapitálových výdavkov do nemocníc, čo je o 31 mil. eur menej oproti rozpočtu na rok 2019. Podľa NKÚ SR je tento pokles v rozpore so zámerom pokračovania obnovy, rekonštrukcie a výstavby nemocníc, najmä komplexnej rekonštrukcie fakultnej nemocnice v Banskej Bystrici, výstavby novej univerzitnej nemocnice v Martine aj nového komplexu univerzitnej nemocnice v Bratislave. V nasledujúcej tabuľke sú uvedené vybrané údaje z hospodárenia univerzitných a fakultných nemocníc za rok 2018. Vo väčšine nemocníc tržby od zdravotných poisťovní nepokrývali náklady na zdravotnú starostlivosť nemocníc. Nemocnice majú okrem nákladov na zdravotnú starostlivosť aj náklady súvisiace s hospodárskou správou nemocníc, ktorá v prípade UN Bratislava predstavuje sumu na úrovni 100 mil. eur. Na zdravotnej starostlivosti prerobili nemocnice 42 mil. eur, ďalších 235 mil. eur tvorili náklady na správu nemocníc. **Pokiaľ tržby od zdravotných poisťovní nepokryjú náklady na zdravotnú starostlivosť nemocníc, bude ich dlh ďalej narastať.**

Nemocnica	Celkové náklady (tis. eur)	Náklady bez správy (tis. eur)	Tržby od ZP (tis. eur)	Náklady na zdravotnú starostlivosť (tis. eur)	Počet hospitalizácií	Priemerná mzda (eur)
UN Bratislava	312 777	194 366	174 277	-20 089	79 735	2 066
UN Košice	123 785	102 863	91 736	-11 127	52 748	1 842
UN Martin	95 936	87 665	75 273	-12 392	30 532	2 178
NÚDCH Bratislava	68 969	47 972	67 391	19 420	22 514	2 115
DFN Košice	19 275	16 915	16 262	-653	12 937	1 532
DFN B. Bystrica	12 174	10 385	10 652	267	5 349	1 776
FN Prešov	83 037	73 729	66 330	-7 399	43 954	1 410
FN Žilina	61 689	56 036	53 191	-2 845	28 897	1 821
FN B. Bystrica	111 178	91 387	84 677	-6 710	38 775	1 810
FN Nitra	49 609	44 918	47 474	2 556	40 861	1 421
FN Trnava	52 533	42 430	39 454	-2 976	24 242	1 683
FN Trenčín	57 764	50 053	48 601	-1 452	24 030	1 573
FN Nové Zámky	45 176	39 581	40 561	980	25 497	1 781
SPOLU	1 093 902	858 298	815 879	-42 419	430 071	1 814

Zdroj: IZP MZ SR

Celkový stav záväzkov univerzitných a fakultných nemocníc za prvých 8 mesiacov roku 2019 narástol o 56 447 tis. eur. Vplyv oddĺženia mal na dlhy nemocníc iba tlmiaci efekt, pretože ich rast sa zatiaľ nepodarilo zastaviť. Bez zásadných zmien, akými sú predovšetkým zavedenie systému DRG, plná funkcionálna funkcia systému eHealth a stratifikácia nemocníc, nie je možné vysporiadať sa s problematikou zadĺženosti.

Zdroj: MF SR

V návrhu RVS na roky 2020 až 2022 je uvedené, že hospodárenie VZP v roku 2019 by malo prispieť k zhoršeniu bilancie verejných financií sumou 48,1 mil. eur. Najvýznamnejším faktorom oproti schválenému rozpočtu je dofinancovanie sektora zdravotníctva prostredníctvom platby za poistencov štátu, ktorá oproti schválenému rozpočtu rastie o 147,4 mil. eur vrátane ročného zúčtovania. Uvedené sa prejavuje v náraste výdavkov poistenia vo výške 172,9 mil. eur, náraste prevádzkových výdavkov zdravotných poisťovní o 8,8 mil. eur, a okrem uvedeného sa počíta aj so splácaním úveru od ZP Dôvera v objeme 10,4 mil. eur. NKÚ SR upozorňuje, že suma 10,4 mil. eur takto predstavuje odlev finančných prostriedkov zo systému VZP akcionárom ZP Dôvera, investičnej spoločnosti Penta.

Neefektívna alokácia zdrojov sa prejavuje aj v ambulantnej starostlivosti. SR má v porovnaní s inými krajinami vysoké výdavky na vyšetrenia u špecialistov, spôsobené nadmerným počtom návštev. Dôvodom je zdrojevo podhodnotená primárna starostlivosť. Špecializovaná ambulantná starostlivosť v SR je využívaná aj na výkony, ktoré vo vyspelých krajinách robia všeobecní lekári. Je to spôsobené vysokou mierou predpisovania vyšetrení u špecialistov všeobecnými lekármi vplyvom ich obmedzených kompetencií, nízkych počtov a vysokého priemerného veku. Na jedného všeobecného lekára pripadajú traja špecialisti, kým v západných krajinách je špecialistov o 60 % viac ako všeobecných lekárov. Priemerný vek všeobecných lekárov pre dospelých podľa údajov NCZI dosiahol v roku 2018 v SR 55 rokov.

NKÚ SR poukazuje na rozdiel od revízie na nepriaznivé rozmiestnenie všeobecných lekárov na Slovensku. Z nasledujúcej tabuľky vyplýva, že v rámci krajov v roku 2018 dominuje Bratislavský kraj s počtom 8,7 všeobecných lekárov na 10 tis. obyvateľov v porovnaní s takmer o tretinu menším počtom lekárov v Banskobystrickom kraji. Počet

všeobecných lekárov síce za roky 2016 až 2018 medziročne nepatrne rástol, ale závažný bol medziročný pokles ambulancií všeobecných lekárov v roku 2017 vo všetkých krajoch Slovenska.

Počet všeobecných lekárov* (na 10 tis. obyv.)	2016	2017	2018
Bratislavský kraj	7,6	8,0	8,7
Trnavský kraj	5,3	5,5	5,9
Trenčiansky kraj	6,3	6,3	6,5
Nitriansky kraj	5,6	5,7	5,7
Žilinský kraj	5,3	5,5	5,7
Banskobystrický kraj	4,9	4,9	5,4
Prešovský kraj	4,9	5,2	5,9
Košický kraj	6,4	7,3	6,6
SR	5,7	6,0	6,2

Zdroj: NCZI; ŠÚ SR; vlastné výpočty

* spolu pre dospelých a pre deti a dorast

Počet ambulancií všeobecných lekárov pre dospelých podľa územia sídla PZS*	2013	2014	2015	2016	2017
Bratislavský kraj	283	281	287	276	255
Trnavský kraj	201	195	196	204	194
Trenčiansky kraj	234	224	216	219	206
Nitriansky kraj	275	271	269	258	245
Žilinský kraj	254	251	241	246	230
Banskobystrický kraj	249	238	239	245	236
Prešovský kraj	304	312	312	319	280
Košický kraj	288	276	289	295	301
SR	2 088	2 048	2 049	2 062	1 947

Zdroj: NCZI

* PZS - poskytovateľ zdravotnej starostlivosti

Ako reakcia na nedostatok všeobecných lekárov pre dospelých a všeobecných lekárov pre deti a dorast, aj na ich zvyšujúci sa vekový priemer a postupnú kompetenčnú degradáciu oboch odborov, vznikol v roku 2012 Rezidentský program z iniciatívy hlavnej odborníčky MZ SR pre všeobecné lekárstvo. NKÚ SR sa zamerail na vyhodnotenie jeho nastavenia a realizácie.

Rezidentský program naštartoval pozitívne, čo sa prejavilo na počte zaradených rezidentov. K 1. 10. 2014 bolo na univerzity, ktoré sa na projekte zúčastňujú, prijatých 72 rezidentov. Ako vyplýva z nasledujúcej tabuľky, rozhodujúci podiel na počte zaradených rezidentov predstavovala Slovenská zdravotnícka univerzita. Jej počty v ďalších rokoch, s výnimkou roku 2016 klesali – 61 v roku 2014 na 18 rezidentov v roku 2018. Celkový výrazný pokles počtu zaradených rezidentov, zo 72 v roku 2014 na 36 v roku 2018, bol čiastočne korigovaný prírastkom rezidentov na lekárskej fakulte v Košiciach v rokoch 2017 a 2018.

Počet rezidentov zaradených na univerzity	SŠO	2014	2015	2016	2017	2018	Spolu
LF SZU Bratislava	VL	39	36	28	33	13	149
	P	22	13	29	9	5	78
	Spolu	61	49	57	42	18	227
JLF UK Martin	VL	6	7	10	5	3	31
	P	2	1	2	3	0	8
	Spolu	8	8	12	8	3	39
LF UPJŠ Košice	VL	3	1	6	12	11	33
	P	0	1	2	4	4	11
	Spolu	3	2	8	16	15	44
SR	VL	48	44	44	50	27	213
	P	24	15	33	16	9	97
	Spolu	72	59	77	66	36	310

Zdroj: MZ SR

SŠO - špecializačný študijný odbor, VL - všeobecné lekárstvo, P - pediatria

NKÚ SR vyhodnotil tieto faktory, ktoré sa v rokoch 2014 - 2018 podieľali na klesajúcom záujme lekárov o Rezidentský program a v súčasnosti ovplyvňujú Rezidentské štúdium.

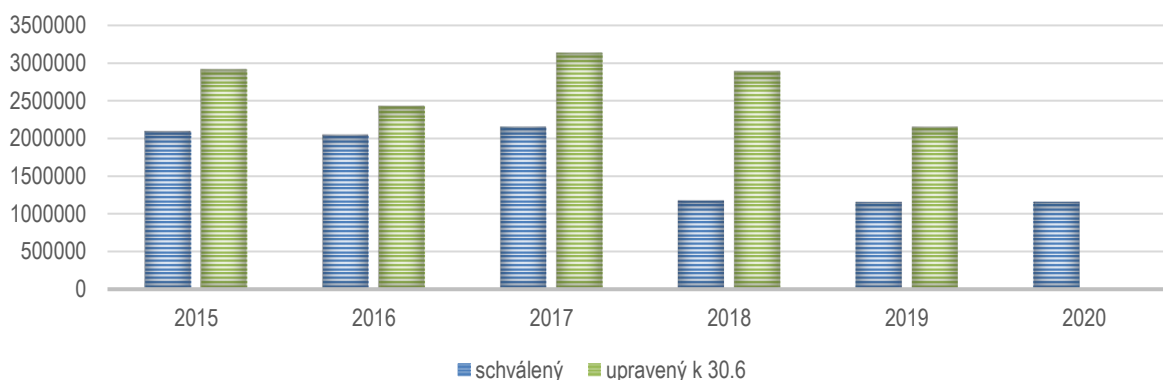
1. Nezvládnutý prechod financovania RP z fondov EÚ na financovanie zo ŠR – neschopnosť vedenia MZ SR komunikovať význam RP na MF SR v predstihu pred ukončením financovania z fondov EÚ a zabezpečiť tak hladký prechod na financovanie zo ŠR.
2. Opakované pochybenia MZ SR pri nastavovaní zmlúv súvisiacich s realizáciou RP/RŠ (univerzity, zamestnávateľa, školiteľa). Výsledkom bola právna neistota rezidentov aj zamestnávateľov.
3. Zo strany SZU nezazmluvňovanie školiteľov v špecializačnom odbore všeobecné lekárstvo, a to kladením podmienok v rozpore s platnou legislatívou, nevypisovanie riadnych termínov špecializačných skúšok, čím rezidenti museli celé mesiace čakať na vykonanie skúšky a nástup do praxe.
4. Nevhodne nastavená legislatíva v RŠ – produkcia „nekonečne“ študujúcich rezidentov, bez časového obmedzenia podpory ich štúdia zo ŠR, absencia účinného mechanizmu vrátenia finančných prostriedkov a ich motivačná výška, ak rezident neukončí RŠ z iných dôvodov, než vymedzuje platná legislatíva.
5. Zrušenie odmien pre školiteľov v RŠ v iných špecializačných odboroch s výnimkou všeobecného lekárstva a pediatrie napriek dostatku finančných prostriedkov vyčlenených z rozpočtovej kapitoly MZ SR, čo má za následok nedostatok školiteľov v RŠ.
6. Zrušenie nástrojov na umiestnenie absolventov RŠ do systému poskytovania zdravotnej starostlivosti, ktorý bol v rokoch 2014 a 2015 vhodne nastavený.
7. Od roku 2018 sa zaraďovali do RŠ aj iné špecializácie napriek tomu, že legislatíva štátom finančne podporované štúdium v iných špecializačných odboroch neuvádza.

Zo súhrnného prehľadu faktorov realizácie Rezidentského programu NKÚ SR poukazuje na riziko možného neehospodárneho nakladania s finančnými prostriedkami štátu. V rozpočte na rok 2020 je v kapitole MZ SR rozpočtovaných 5 mil. eur na Rezidentské štúdium. Je neehospodárne finančne podporovať špecializačné štúdium v odboroch, ktoré financujú zamestnávateľia s cieľom získať kvalifikovanú pracovnú silu pre vlastné zdravotnícke zariadenie. Lôžkové zdravotnícke zariadenia si vychovávali lekárov – špecialistov v rámci ich pracovných činností na materskom pracovisku. Pokiaľ zamestnávateľ umožní vzdelanie rezidenta a súčasne mu je uhrádzaná odmena za prácu vrátane odvodov, niet dôvodu, aby bola takáto činnosť uhrádzaná ešte aj z rozpočtovej kapitoly MZ SR.

4.3 Doprava

Navrhovaný rozpočet rezortu dopravy opakovane neodráža realitu, ktorá nastane v nasledujúcom roku. Na základe minulosti vzniká vysoký predpoklad, že aj do roku 2020 sa bude presúvať veľký balík nevyčerpaných prostriedkov, ktoré výrazne navýšia rozpočet kapitoly.

Porovnanie schválených a upravených rozpočtov MDV SR (v tis eur)

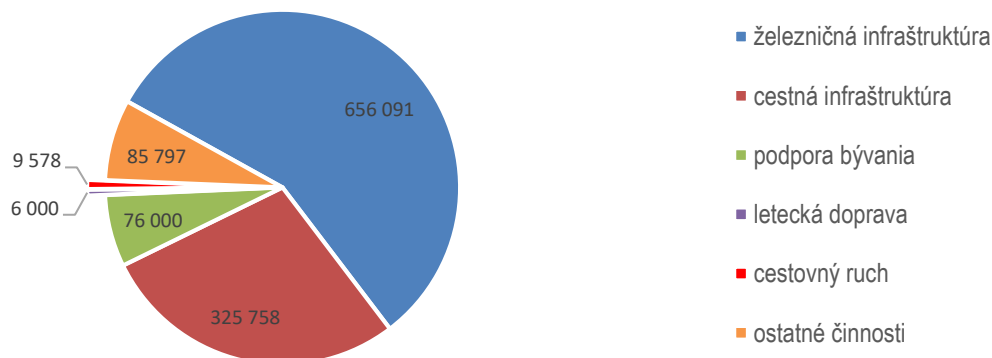

Zdroj: RIS

Navyšovanie rozpočtov v rezorte dopravy sa opakuje pravidelne. Napr. v roku 2018 sa rozpočet navýšil v porovnaní so schváleným variantom o 145 %. **Scenár s čerpaním výdavkov v roku 2019 naznačuje, že MDV SR nestihne minúť všetky výdavky a budú sa opäť presúvať** (MDV SR disponuje k 31. 10. 2019 nevyčerpanými výdavkami vo výške 1 080 mil. eur). V 2. a 3. programovom období tvorili najväčšiu časť presúvaných výdavkov prostriedky z fondov EÚ.

Celkové výdavky by mali oproti RVS na rok 2019 rásť o 5 393 tis. eur, avšak iba vďaka eurofondom. Pri pohľade na výdavky pochádzajúce zo ŠR dochádza k medziročnému poklesu o 72 421 tis. eur. Podpisujú sa pod to predovšetkým kapitálové výdavky, ktoré medziročne klesnú o 43 %. Paradoxne, pri množstve naplánovaných cieľov a projektov financovaných zo ŠR, ktoré rezort dopravy avizuje splniť, by mali rásť niekoľkonásobne oproti roku 2019. Riziko nenaplnenia týchto cieľov sa preto zvyšuje.

Rozdelenie výdavkov MDV SR na rok 2020 podľa oblastí (v tis. eur)

Zdroj: Návrh RVS na roky 2020 až 2022

Cestná infraštruktúra

Na cestnú infraštruktúru je na rok 2020 vyčlenených 325 758 tis. eur. Oproti návrhu rozpočtu na rok 2019 to predstavuje pokles o 15 681 tis. eur. Najväčšiu položku v rozpočte na cestnú infraštruktúru tvoria výdavky vo výške 156 450 tis. eur, súvisiace s PPP projektmi v oblasti cestnej infraštruktúry (platba za dostupnosť PPP projektov R1 a prvýkrát od roku 2020 aj časť za diaľnicu D4/R7, príprava a ukončenie PPP projektov a na poradenské služby týkajúce sa sporu za kompenzačné udalosti a prípadné vysporiadanie kompenzačných udalostí v súvislosti s projektom D4/R7).

V rámci svojho portfólia projektov by malo MDV SR ísť príkladom ostatným rezortom pri zostavovaní plánov v programovom rozpočte a v aplikovaní myšlienky hodnoty za peniaze. Opak je však pravdou. **Nereálnosť naplánovaného rozpočtu v cestnej infraštruktúre vystihuje prvok Diaľnice a rýchlostné cesty** (financovaný výlučne zo ŠR), podľa ktorého by MDV SR malo v roku 2020 začať stavať 44,6 km a do užívania odovzdať 5,67 km D a RC⁶. Na tento prvok sa pritom rozpočtuje 31 400 tis. eur. Pre ilustráciu, pri rovnakej výške výdavkov plánoval rezort dopravy na rok 2019 začať výstavbu 14,1 km a odovzdať 28,79 km D a RC.

Z tejto sumy by mali byť v roku 2020 financované, okrem iného, aj niektoré veľké projekty, na ktoré výdavky predstavujú na rok 2020 sumu približne 135 mil. eur.

- D1 Prešov Severný obchvat, I. etapa
- R2 Mýtna – Lovinobaňa
- R2 Kriváň – Mýtna
- D1 Bratislava – Senec, I. a II. etapa – rozšírenie

Plánovanie a plnenie cieľov tak často ostáva iba na papieri. NKÚ SR zastáva názor, že nielen v prípade výstavby D a RC je nevyhnutné nastaviť reálne ciele, ktoré plne korešpondujú s myšlienkami hodnoty za peniaze. Bez stratégie výstavby, kde budú zadané úseky, ktoré sú z pohľadu intenzít dopravy a nehodovosti najkritickejšie, dochádza iba k živeľnej výstavbe. To má za následok, že sa prioritizujú menej náročné, ale aj menej dôležité úseky, no náročnejšie úseky, ktoré sú nevyhnutné na odľahčenie intenzít dopravy, naberajú veľké meškania, prípadne sa nebudujú.

Príkladom je úsek R2 Kriváň – Mýtna, ktorého výstavba sa spustí v roku 2020. **NKÚ SR upozorňuje, že úsek neprešiel hodnotením ÚHP.** Tento silný nástroj na výber najvhodnejšieho variantu MDV SR spolu s NDS obišli. **Zodpovedať otázku, či zvolený variant predstavuje najlepšiu hodnotu pre občana tak nie je možné.** Uvedeným konaním MDV SR postupovalo v rozpore s uznesením vlády č. 300/2017 (Rámec na hodnotenie verejných investícií). Navyše, v rozpočte na rok 2020 nie sú alokované dostatočné výdavky, aby tento projekt mohol byť financovaný. Vzniká tak riziko dodatočného zvyšovania výdavkov počas roka, prípadne presun prostriedkov z iných projektov.

Podľa policajných štatistík bolo v roku 2018 najviac dopravných nehôd v Prešovskom (2 239 nehôd) a Žilinskom kraji (2 094 nehôd), pričom v okrese Žilina bolo najviac smrteľných dopravných nehôd. Za tieto nelichotivé štatistiky sa podpisuje najmä preťažený úsek pod Strečnom. Výstavba diaľnice D1 v Žilinskom regióne je kľúčová na odľahčenie dopravy a zníženie nehodovosti. Všetky doposiaľ nepostavené úseky na tejto diaľnici vykazujú

⁶ V monitorovacej správe ZÚ MDV SR 2018 bol na tomto prvku stanovený plán na rok 2020 začať s výstavbou 115,2 km a odovzdať 26 km D a RC.

niekoľkomesačné až niekoľkoročné meškania. Navyše, riziko **prenosu ťarchy financovania úseku Lietavská Lúčka – Dubná Skala (s tunelom Višňové) na štátny rozpočet** z dôvodu, že sa nestihne stavba dokončiť do roku 2023, **stále pretrváva**. Podobné riziko vzniká aj pri úseku Hubová – Ivachnová (s tunelom Čebrať), kde sa postupne množia komplikácie (predlžovanie termínov výstavby, komplikácie s výstavbou tunela, právne spory a iné). V prípade, že by tieto dva projekty neboli prefinancované z prostriedkov EÚ, **vzniklo by vysoké negatívne zaťaženie na výdavkovú časť a schodok ŠR na ďalšie roky**. Zmluvná cena oboch úsekov je spolu takmer 700 mil. eur, pričom cena sa ešte zvýši z dôvodu navyšovania sumy za úsek Lietavská Lúčka – Dubná Skala.

V prvom polroku 2019 pripadalo na 1 km ciest I. triedy vo veľmi dobrom stave približne 0,8 km ciest v nevyhovujúcom a havarijnom stave. Táto štatistika je už štvrtý rok po sebe veľmi podobná, pričom sa zlepšuje iba minimálne. **Od roku 2016 sú rovnaké aj rozpočtované výdavky, ktoré plynú z MDV SR na údržbu a opravu ciest I. triedy.** Aj plánované výdavky na rok 2020 zostávajú na rovnakej úrovni – 40 529 tis. eur. **Navrhovaným rozpočtom preto nie je možné zabezpečiť dostatočný štandard údržby a opráv ciest I. triedy, čo bude mať negatívny dopad na udržanie prevádzkyschopnosti ciest a bezpečnosť na cestách.** Odhadovaná optimálna výška výdavkov na tento účel sa pohybuje v rozmedzí 64 až 75 mil. eur.

Ani ďalší prvok súvisiaci s cestami I. triedy v rámci programovej štruktúry rezortu dopravy, ktorý je financovaný z prostriedkov ŠR – **výstavba cestnej siete**, negarantuje zlepšenie na týchto komunikáciách. **Cieľom je v roku 2020 odovzdať iba jeden kilometer nových, resp. zrekonštruovaných ciest I. triedy.** Na tento účel sú alokované výdavky vo výške 2 969 tis. eur.

V návrhu rozpočtu rezortu dopravy na rok 2020 chýbajú aj sľúbené prostriedky na opravu vozoviek I. triedy **vo výške 50 000 tis. eur.** Táto suma je súčasťou medializovaného balíka v hodnote 200 mil. eur, ktorý by mal byť použitý nad rámec plánovaných zdrojov do pravidelnej údržby ciest v rokoch 2019 – 2022 (každoročne po 50 mil. eur).

Jedinú výraznejšiu finančnú injekciu tak predstavujú prostriedky z OPII. Pri súčasnom zanedbanom stave ciest však ani vďaka týmto prostriedkom nemožno dosiahnuť výraznejšie zlepšenie.

Železničná infraštruktúra

Výdavky na železničnú infraštruktúru sa rozpočtujú vo výške 656 091 tis. eur, pričom až 50,3 % týchto prostriedkov je určených pre ZSSK, pre ŽSR 48,4 % a zvyšok pre spoločnosť RegioJet.

Pri definovaných parametroch rozpočtu na roky 2020 až 2022 vníma NKÚ SR dosiahnutie ambiciózných vízií a plánov v oblasti železničnej infraštruktúry do roku 2030⁷ za veľmi ťažko dosiahnuteľné. Aj po zefektívnení procesov v jednotlivých spoločnostiach (ŽSR, ZSSK), ktoré prinesú úspory, bude tlak na zdroje z verejných financií veľký. Napríklad na prvku **Výstavba a obnova železničnej siete, financovaného zo ŠR, plánuje rezort dopravy podporiť iba jeden projekt pri rozpočtovaných výdavkoch 8 320 tis. eur.** Pritom Stratégia 2030 MDV SR počíta s modernizáciou všetkých 3 železničných tratí nachádzajúcich sa na základnej sieti TEN-T⁸. A ani prostriedky z OP II a CEF, ktoré má ešte MDV SR k dispozícii, nebudú na tento účel postačovať.

Úhrada nekrytej straty za realizované výkony vo verejnom záujme, dlhodobo kritizovaná oblasť aj zo strany NKÚ SR, bude prvýkrát zahrnutá priamo v rozpočtovanej čiastke určenej pre ZSSK. To znamená, že už nebude dochádzať k presunom výdavkov prostredníctvom RO z kapitoly VPS počas roka. **Problémom však ostáva každoročne sa zvyšujúca suma tejto straty.** V roku 2020 bude MDV SR platiť už 38 500 tis. eur za stratu z roku 2018.⁹ **Výška straty rastie od roku 2013 a v roku 2020 dosiahne súčet všetkých strát hodnotu 215 480 tis. eur.** Strata rastie nepriamoúmerne k počtu cestujúcich, ktoré ZSSK prepraví. **Kým v roku 2013 predstavovala strata v prepočte na jedného cestujúceho 0,343 eur, v roku 2020 dosiahne táto suma 0,522 eur. Tento systém financovania je podľa NKÚ SR málo efektívny.** Nevytvára totiž dostatočný tlak na ZSSK hľadať účinnejšie riešenia, ktoré budú menej zaťažovať ŠR.

⁷ Napr. trvalo udržateľná mobilita, zvýšenie kvality života v regiónoch, ekologická alternatíva k individuálnej automobilovej doprave, zvýšenie plynulosti a bezpečnosti a iné.

⁸ IV – Kúty – Bratislava – Štúrovo

Va – Žilina – Košice – Čierna nad Tisou

VI – Púchov – Žilina – Čadca - CZ

⁹ Úhrada sa vždy platí v roku $n + 2$, to znamená, že v roku 2020 bude táto suma pokrývať stratu za rok 2018.

Rok	Objednané vlakové kilometre (v mil. km)	Skutočné vlakové kilometre (v mil. km)	Cestujúci (v mil. osôb)	Výška úhrady (v tis. eur)	Výška nekrytej straty (v tis. eur)
2011	31,4	31,331	45,959	204 999	-
2012	29,35	30,559	43,445	199 342	-
2013	29,104	30,438	44,287	197 559	15 741
2014	29,604	30,791	47,286	197 559	29 296
2015	31,304	31,856	57,275	210 169	15 070
2016	31,304	31,418	65,606	209 559	15 620
2017	31,304	31,399	72,473	209 559	28 747
2018	31,304	32,347	73,808	209 559	34 390
2019	31,304	-	-	218 709	38 116
2020	32,5	-	-	257 247	38 500*

Zdroj: CRZ, MDV SR, ZSSK

*suma je už zahrnutá vo výške úhrady na rok 2020

OP Integrovaná infraštruktúra

Medzi najrizikovejšie prioritné osi v rámci OP II z pohľadu výšky čerpania patrí PO 5 Železničná infraštruktúra (mimo TEN-T CORE) a PO 6 Infraštruktúra vodnej dopravy (TEN-T CORE). Podiel ich čerpania na alokácii k septembru 2019 dosiahol 0,51 % na PO 5 (alokovaná suma 332 038 tis. eur), resp. 0,09 % na PO 6 (alokovaná suma 128 006 tis. eur). Na rok 2020 sú na PO 5 rozpočtované výdavky vo výške 238 tis. eur. Na PO 6 nie sú alokované žiadne výdavky.

Jedným z hlavných cieľov v rámci PO 5 Železničná infraštruktúra je, okrem iného, zmodernizovať železničné trate a odstrániť lokality s environmentálnou záťažou spôsobenou prevádzkou železničnej dopravy. V oboch prípadoch si MDV SR stanovilo splniť tieto ciele do roku 2018¹⁰. To sa však nepodarilo. Ako naznačuje **čerpanie počas roka 2019, také plnenie cieľov sa ani v tomto období nenaštartovalo**. Riziko v podobe nedokončenia týchto projektov bude aj v roku 2020 vysoké.

Pri PO 6 Infraštruktúra vodnej dopravy je situácia s čerpaním ešte kritickejšia. V rámci nej patrí k hlavnému cieľu **zmodernizovať verejný prístav v Bratislave do roku 2020**. V súčasnosti sa projekt výraznejšie dopredu nepohol, pričom je stále iba v prípravnej fáze. Splnenie uvedeného cieľa je tak nereálne.

NKÚ SR už v roku 2017 v rámci kontroly zameranej na nakladanie s finančnými prostriedkami a majetkom spoločnosti Verejné prístavy, a. s., poukázal na nedostatočné čerpanie prostriedkov z OP II na modernizáciu prístavu Bratislava a na riziko, že sa tieto prostriedky nestihnú v časovom horizonte vyčerpať. Problémom bola pomalosť a nepripravenosť pri príprave a využití finančných zdrojov. Vlastné výdavky na modernizáciu boli nízke a nepostačovali na rozsiahlejšie investičné akcie. NKÚ SR takisto spochybnil realnosť dlhodobej koncepcie rozvoja spoločnosti na roky 2014 až 2022, pričom navrhnuté zdroje financovania boli nastavené iba v teoretickej rovine, nie však v realnej.

4.4 Sociálne politiky

Podstatnú časť opatrení v sociálnej politike, zadaných v programovom vyhlásení vlády, ako sú napr. adresné sociálne opatrenia, zvýšenie príspevku na opatrovanie zdravotne postihnutých, zavedenie príspevku na sociálne služby podľa stupňa odkázanosti pre všetkých zriaďovateľov rovnako, podpora procesu deinštitucionalizácie sociálnych služieb, zvýšenie materského, úprava valorizácie dôchodkov, zvýšenie vianočného príspevku pre dôchodcov, a pod., sa vláde podarilo splniť. Ostala otázka odmeňovania pracovníkov v sociálnych službách, efektívne prepojenie zdravotníckych a sociálnych služieb pri starostlivosti o odkázaných, dôchodkové sporenie v II. a III. pilieri a s tým spojené informovanie o súčasných a budúcich nárokoch na dôchodok a pod.

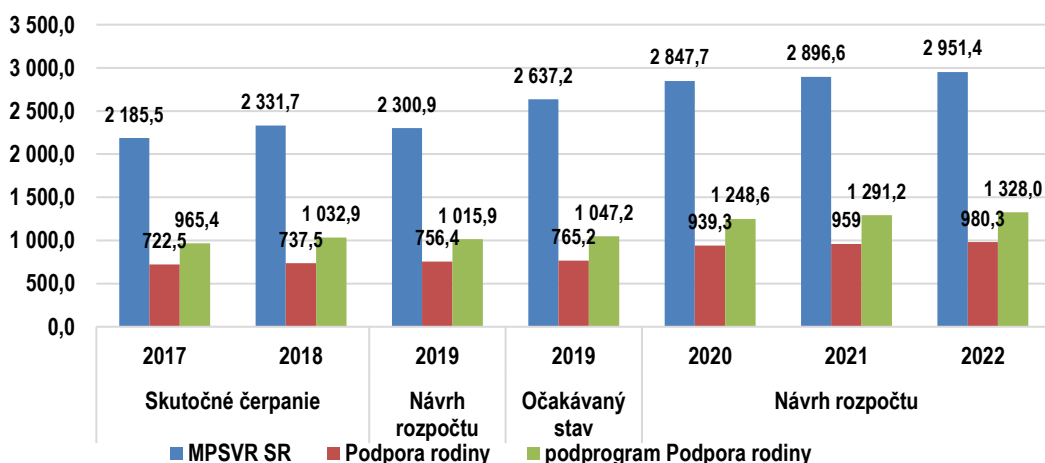
Nové legislatívne zmeny v sociálnej oblasti, prijaté v posledných rokoch, priniesli zvýšené finančné nároky na RVS na roky 2020 až 2022. Sústreďujú sa najmä na rodinnú politiku, kompenzácie pre ZŤP a dôchodcov.

Na podporu rodinnej politiky (prídavok na dieťa, rodičovský príspevok, ostatné príspevky na podporu rodiny a príspevok na starostlivosť o dieťa) ide zo ŠR ročne takmer jedna tretina objemu kapitoly MPSVR SR. Ak sa k tomu priráta aj štátom platené poistné, podprogram Podpora rodiny tvorí 40 až 45 % plánovaných výdavkov ministerstva.

¹⁰ Zmodernizovať 54,51 km železničných tratí a odstrániť 3 lokality s environmentálnou záťažou.

Tieto výdavky sa zvyšujú, čo súvisí s každoročným zvyšovaním sumy životného minima a prijímaním nových opatrení štátu v prospech rodiny, ako je napr. zvýšenie rodičovského príspevku od januára 2020 a pod.

Skutočné čerpanie a návrh rozpočtu kapitoly MPSVR SR a podprogramu Podpora rodiny (v tis. eur)

Zdroj: Návrh RVS na roky 2020 až 2022; RIS

Navrhované opatrenia spôsobia nárast výdavkov štátneho rozpočtu na podporu rodiny o 182,9 mil. eur (2019 R: 756,4 mil. eur, 2020 N: 939,3 mil. eur). Najväčšia časť zdrojov pôjde na rodičovský príspevok (551,3 mil. eur) a prídavok na dieťa (334,5 mil. eur). Úpravou zákona sa rodičovský príspevok od 1. januára 2020 zvyšuje z pôvodnej sumy 226,20 eur na 270, resp. 370 eur, čo predstavuje nárast o 169 mil. eur oproti rozpočtu v roku 2019.

Novela zákona o prídavku na dieťa priniesla od 1. septembra 2019 jednorazové zvýšenie prídavku na dieťa na čiastočnú úhradu školských potrieb na účely podpory plnenia školských povinností nezaopatreného dieťaťa, tzv. príspevok na školské pomôcky. Ide o priamu finančnú podporu štátu rodičom detí, ktoré nastúpia do prvého ročníka základnej školy. Príspevok je vyčíslený v návrhu rozpočtu kapitoly MPSVR SR v sume viac ako 6 mil. eur. Výdavky na implementáciu ďalšieho opatrenia, tzv. obеды zadarmo pre deti v predškolskej príprave a pre všetky deti navštevujúce základnú školu, sú vo výške viac ako 123 mil. eur ročne. Rozpaky vyvoláva tento nástroj v súvislosti s jeho zabezpečením v mestách a obciach, s nárokmi na organizačné, priestorové a ľudské zdroje, čo následne vyvoláva tlak na rozpočet miestnej samosprávy. Vzhľadom na potrebu značnej sumy peňazí sa vynára otázka lepšieho využitia týchto zdrojov. NKÚ SR preto odporúča v blízkej budúcnosti jeho prehodnotenie v zmysle princípov hodnoty za peniaze.

NKÚ SR pozitívne hodnotí zvýšenie výdavkov rozpočtovej kapitoly MPSVR SR na rok 2020 na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ŤZP o 48 mil. eur (2019 R: 375,5 mil. eur; 2020 N: 423,5 mil. eur), ktoré je spojené predovšetkým so zvýšením sadzby za hodinu osobnej asistencie a peňažného príspevku na opatrovanie. Jeho zvýšením na úroveň čistej minimálnej mzdy vláda SR splnila svoj záväzok a umožnila opatrovať seniorov v domácom prostredí rodinnými príslušníkmi.

Vianočný príspevok dôchodcom, plánovaný vo výške 152,7 mil. eur vychádza z novely zákona o jeho poskytovaní, prijatej v júni 2019. Niektorým poberateľom sa jeho výška zvýši až na dvojnásobok a bude sa týkať širšieho okruhu dôchodcov. V porovnaní s rozpočtom na rok 2019 (61,3 mil. eur) sa predpokladá jeho takmer 2,5-násobné zvýšenie.

Opatrenia z revízie výdavkov na sociálne politiky sa neplnia dostatočne. Vzhľadom na to, že implementácia návrhov smerujúcich k efektívnejšiemu rozloženiu úspor v II. a III. pilieri v oblasti dôchodkového sporenia zaostáva, Implementačná jednotka pre MPSVR SR odporúča pripraviť návrh úpravy aktuálnej legislatívy, ktorý bude reflektovať definované opatrenia, vedúce k zvýšeniu efektívnosti dôchodkového sporenia. V oblasti sociálnych služieb sa doposiaľ nepodarilo zjednotiť metodiku a výkazy pri zbere údajov o poskytovaných sociálnych službách a dokončiť posúdenie ich efektívnosti a nákladovosti. Taktiež revízia výdavkov na dlhodobú starostlivosť nie je ešte hotová. Otázky vyvoláva aj rodinná politika, kde sa zatiaľ nepodarilo preskúmať možnosti lepšieho cielenia rodinných dávok.

5. Rozpočtové vzťahy SR a EÚ v roku 2020

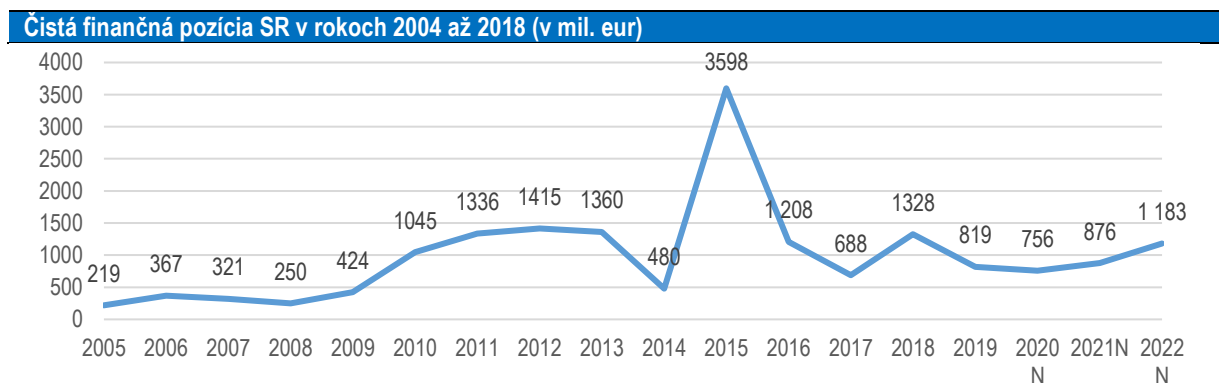
Rozpočet EÚ slúži na financovanie všetkých priorít a politik EÚ, ktorých základnou črtou je najmä vyrovnanie regionálnych rozdielov medzi menej a viac rozvinutými regiónmi členských štátov. V rámci ročného rozpočtu EÚ musia byť vždy príjmy a výdavky vyrovnané, a teda deficitné hospodárenie nie je možné.

Príspevky členských štátov do rozpočtu EÚ sa spravidla určujú na základe ekonomických ukazovateľov a výkonu konkrétnej ekonomiky. Rozdiel medzi výškou odvodov do rozpočtu EÚ a výškou príjmov z neho sa nazýva čistá finančná pozícia. Medzi hlavné faktory, od ktorých sa odvíja, patrí hospodársky rast a objem vyčerpaných prostriedkov z rozpočtu EÚ. Objem finančných prostriedkov, ktoré SR posielala do rozpočtu EÚ, sa zvyčajne zásadne nemení, avšak výška čerpaných prostriedkov z fondov EÚ závisí od viacerých faktorov – najmä od „absorpčných kapacít“ konkrétnych subjektov čerpať financie z fondov EÚ. Odvody a príspevky SR do rozpočtu EÚ za rok 2018, schválený rozpočet na rok 2019, návrh rozpočtu na rok 2020 a čistá finančná pozícia sú uvedené v nasledujúcej tabuľke.

Ukazovateľ (v tis. eur)	Skutočnosť 2018	Rozpočet		Rozdiel	Podiel (v %)
		2019	2020		
a	1	2	3	4=3-2	5=3/2 *100
Príjmy za prostriedky EÚ - zahraničné transfery	2 169 725	1 665 041	1 677 689	12 648	100,7
Zahraničné granty z rozpočtu EÚ (odhad)	7	107 462	117 671	10 209	109,5
Spolu príjmy z rozpočtu EÚ	2 169 732	1 772 503	1 795 360	22 857	101,3
Odvody SR spolu bez tradičných vlastných zdrojov	731 424	839 668	913 641	73 973	108,8
Tradičné vlastné zdroje	93 385	96 311	107 700	11 389	111,8
Odvody do rozpočtu EÚ spolu	824 809	935 979	1 021 341	85 362	109,1
Príspevky SR do Európskeho rozvojového fondu	16 512	17 934	17 933	-1	100,0
Spolu odvody a príspevky SR do všeobecného rozpočtu EÚ	841 320	953 913	1 039 274	85 361	108,9
Čistá finančná pozícia	1 328 411	818 590	756 086	-62 504	92,4

Zdroj: Návrh RVS na roky 2020 až 2022

Čistá finančná pozícia SR vo vzťahu k EÚ je na rok 2020 rozpočtovaná vo výške 756 086 tis. eur, čo je oproti schválenému rozpočtu z roku 2019 pokles o 62 504 tis. eur, resp. o 7,6 %. Nasledujúci graf znázorňuje, ako sa od roku 2005 vyvíjala čistá finančná pozícia SR. Po roku 2015, v ktorom sa čerpal nadpriemerné množstvo prostriedkov, sa pozícia SR ako „čistého poberateľa“ pohybuje približne vo výške + 1 miliarda eur ročne.

Zdroj: MF SR

2. programové obdobie

Rok 2019 bol, rovnako ako predošlý, poznamenaný procesom uzatvárania OP zo strany EK a opäť v týchto procesoch existuje riziko, že výška záverečných platieb zo strany EK nemusí byť rovnaká ako suma uvedená na záverečných žiadostiach o platbu. NKÚ SR vníma potenciálnu možnosť záporných bilancií (t. j. povinnosť vrátiť prostriedky EK) ako skutočnosť, ktorá môže spôsobovať tlak na verejné financie. Naďalej pokračuje proces uzatvárania a finančného vysporiadania. Celkovo sú zo strany EK uzatvorené iba 2 OP - INTERACT II a Rybné hospodárstvo.

Údaje o výške finančných opráv v programovom období 2007 až 2013 z titulu nezrovnalostí zohľadnených voči čerpaniu operačných programov v rámci uzatvárania s EK k 30. 6. 2019 sú uvedené v nasledujúcej tabuľke.

Operačný program	Nezrovnalosti a vratky (v eurách)	
	EÚ zdroj	ŠR zdroj
OP Informatizácia spoločnosti	96 184 895,42	28 974 369,93
OP Bratislavský kraj	5 901 729,33	907 958,36
OP Konkurencieschopnosť a hospodársky rast	46 740 217,61	8 151 406,12
Regionálny OP	65 359 769,63	10 631 126,35
OP Cezhraničnej spolupráce SR-ČR	2 997 865,36	522 822,09
OP Rybné hospodárstvo	785 329,97	118 386,91
OP Zdravotníctvo	38 883 391,63	6 861 774,99
OP Výskum a vývoj	114 312 085,85	16 839 917,19
OP Technická pomoc	9 739 599,70	1 698 567,89
OP Vzdelávanie	34 338 813,53	5 613 267,37
OP Životné prostredie	61 698 447,02	10 085 668,19
OP Doprava	315 797 696,26	55 074 524,83
OP Zamestnanosť a sociálna inklúzia	42 850 586,38	7 473 061,75
OP INTERACT II	71 762,67	12 664,00
SPOLU	835 662 190,36	152 965 515,96

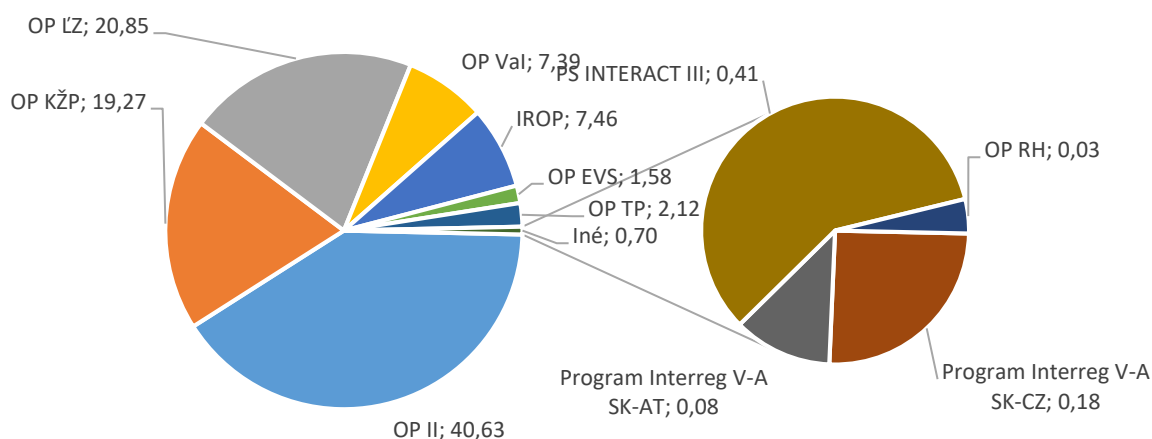
Zdroj: MF SR

3. programové obdobie

Čerpanie predstavovalo k 30. 9. 2019 sumu vo výške 3 468 116 tis. eur (EÚ zdroj), t.j. 25,16 % zo zdrojov alokovaných pre SR na obdobie 2014 až 2020 (13 782 907,7 tis. eur). Táto alokácia je k dispozícii pre SR v rámci 11 operačných programov schválených EK (bez PRV). Čerpanie sa oproti sume z rovnakého obdobia roka 2018 zvýšilo na 176 % z tejto sumy, t. j. o 1 507 724 tis. eur. Ku dňu 30. 9. 2019 predstavovalo kontrahovanie (bez PRV) sumu 8 592 553,8 tis. eur, čo tvorí 62,34 % z celkovej alokácie.

V rámci operačných programov má už tradične najvyššie vyčerpanú sumu OP Integrovaná infraštruktúra vo výške 1 409 175 tis. eur, t. j. 35,68 % z alokácie OP (EÚ zdroj). Najnižšie čerpanie je, naopak, pri OP Rybné hospodárstvo (7,75 %), OP Interreg V-A SK-CZ (6,80 %) a OP Interreg V-A SK-AT (3,80 %).

Podiel čerpania OP EŠIF na celkovom čerpaní k 30. 9. 2019 (v %)

Zdroj: MF SR

NKÚ SR upozorňuje na fakt, že ani v šiestom roku implementácie operačných programov EŠIF sa zodpovedné orgány nepoučili z minulosti a čerpanie finančných prostriedkov naďalej sprevádzajú nedostatky, na ktoré NKÚ SR často upozorňoval výsledkami svojich kontrol vykonaných v rámci predchádzajúcich programových období.

Vláda SR podnikla opatrenia, aj na základe kontrol NKÚ SR, schválením akčného plánu na posilnenie transparentnosti a zjednodušenia implementácie EŠIF v septembri 2017. Od 1. januára 2018 vstúpila do platnosti ďalšia séria opatrení, ktoré sú súčasťou Akčného plánu na posilnenie transparentnosti eurofondov. Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu SR zaviedol ďalšie opatrenia na zvýšenie transparentnosti a zjednodušenie

čerpania eurofondov. Jedným z prevenčných prvkov je vypracovanie Rizikovej analýzy výziev/vyzvaní, ktorá slúži k zabezpečeniu kvalitnej prípravy výziev a k eliminácii problémových a rizikových oblastí, čo v konečnom dôsledku prispeje k lepšej implementácii operačných programov, čerpaniu finančných prostriedkov, predchádzaniu auditným zisteniam.

Aj napriek existencii pravidla n+3 treba však, ako v predošlých rokoch, konštatovať, že existujúce tempo čerpania je podpriemerné a NKÚ SR upozorňuje na významné riziko neplnenia čiastkových cieľov výkonnostného rámca. V prípade neplnenia cieľov a čerpania OP môže SR na základe súhlasu EK presunúť určité percento finančných prostriedkov z niektorých málo výkonných OP do iných, aby nehrozilo ich prepadnutie, resp. nevyčerpanie.

EK na základe preskúmania výkonnosti rozhodla štyrmi rozhodnutiami o pridelení výkonnostnej rezervy v celkovej hodnote 474 470 tis. eur 22 prioritným osiam a kategóriám regiónov (ak sa prioritná os týka viac ako jednej kategórie regiónov), z celkového počtu 46 prioritných osí a kategórií regiónov z 8 OP.

Nepridelené prostriedky z výkonnostnej rezervy v celkovej výške 428 500 tis. eur (z uvedených rozhodnutí EK) sa prerozdedia v rámci samotných programov alebo medzi jednotlivými programami pri dodržaní podmienok EK. Všetky vládou schválené realokácie podliehajú schváleniu Monitorovacím výborom jednotlivých operačných programov a až po schválení Monitorovacím výborom sa predkladajú na EK. V roku 2019 išlo o presun záväzku z OP Val (prioritná os 1) v sume 70 000 tis. eur do OP II (prioritná os 6). Následne sa v roku 2019 presunul záväzok v sume 7 509 tis. eur z OP EVS (prioritná os 1) do OP LZ (prioritná os 3).

Prehľad nadočerpaného záväzku roku 2015 k 31. 12. 2018 je uvedený v nasledujúcej tabuľke.

Operačný program	Nadočerpaný záväzok (v eur)
OP Val	81 451 152
IROP	38 892 342
OP RH	1 884 875
Spolu:	122 228 369

Zdroj: MF SR

K 31. 12. 2019 sa sleduje finančný míľnik v zmysle pravidla n+3 vo výške 1 411 010 tis. eur. Na základe stavu deklarovaných výdavkov k 30. 9. 2019 je pre jeho splnenie potrebné predložiť EK výdavky v minimálnej výške 556 030 tis. eur. Tento míľnik pre rok 2019 bol k 30. 9. 2019 splnený pre 4 OP: OP II, OP Ľudské zdroje, OP TP a Program spolupráce INTERACT III.

V roku 2017 Slovensku už v OP Výskum a inovácie prepadlo 26 970 tis. eur a v roku 2018 až 81 450 tis. eur. Dôvodom boli najmä dve 300-miliónové zastavené výzvy, ktoré boli určené na vedu, výskum a inovácie. Zároveň SR prijala dva varovné listy pre OP Výskum a inovácie a Integrovaný operačný program. V rámci OP Výskum a inovácie nebola zo strany EK pozastavená možnosť predkladania žiadostí o platbu na EK. Pre Integrovaný operačný program požaduje EK, v prípade zaslania žiadosti o platbu na EK, vyhlásenie, že deklarované výdavky nie sú spochybniteľné vo vzťahu k vyjadreniam vo varovnom liste.

V nasledujúcej tabuľke sú uvedené údaje o výške finančných opráv v programovom období 2014 až 2020 z titulu nezrovnalostí zohľadnených voči čerpaniu operačných programov v rámci uzatvárania s EK k 30. 9. 2019.

Operačný program	Nezrovnalosti a vratky (v eur)	
	EÚ zdroj	ŠR zdroj
OP Integrovaná infraštruktúra	15 128 471,72	2 630 122,59
OP Kvalita životného prostredia	12 632 529,46	1 011 607,01
OP Ľudské zdroje	17 470 825,07	3 115 285,16
OP Výskum a inovácie	1 101 609,28	151 338,39
Integrovaný regionálny OP	367 465,76	59 265,06
OP Efektívna verejná správa	37 679,44	10 196,68
OP Technická pomoc	28 274,16	4 634,10
Program Interreg V-A SK-CZ	5 631,25	331,25
Program Interreg V-A SK-AT	2 473,11	217,43
PS INTERACT III*	35 205,57	6 212,76
OP Rybné hospodárstvo	0,00	0,00
SPOLU	46 810 164,82	6 989 210,43

Zdroj: MF SR

6. Návrh súhrnného rozpočtu ostatných subjektov verejnej správy na rok 2020

6.1 Rozpočet obcí a VÚC

Návrh súhrnného rozpočtu obcí a VÚC na rok 2020 je regulovaný zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy. Rozpočty územnej samosprávy podľa týchto zákonov tvoria rozpočty obcí a VÚC. Na účely zostavenia návrhu RVS na rok 2020 bol MF SR vypracovaný súhrnný návrh rozpočtov za obce a VÚC, ktorý je len indikatívny. Obce a VÚC zostavujú svoje rozpočty v súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy – pri postupe predkladania a schvaľovania rozpočtu obce sa riadia zákonom o obecnom zriadení a VÚC zákonom o samospráve vyšších územných celkov. Zostavovanie rozpočtu obce a rozpočtu VÚC vychádza predovšetkým z viacročného rozpočtu, z určeného podielu na výnosoch daní v správe štátu (ustanovených osobitným predpisom) a zo schváleného RVS.

Pri rozpočtovaní príjmov súhrnného rozpočtu obcí a VÚC na rok 2020 sa vychádzalo zo septembrovej prognózy daňových príjmov verejnej správy na roky 2020 až 2022. V rozpočtovaní výdavkov sa vychádzalo z Programu stability SR na roky 2019 až 2022, pričom sa zohľadňovali špecifiká obcí a VÚC, ako aj z ustanovenia zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a zo zákona o rozpočtovej zodpovednosti.

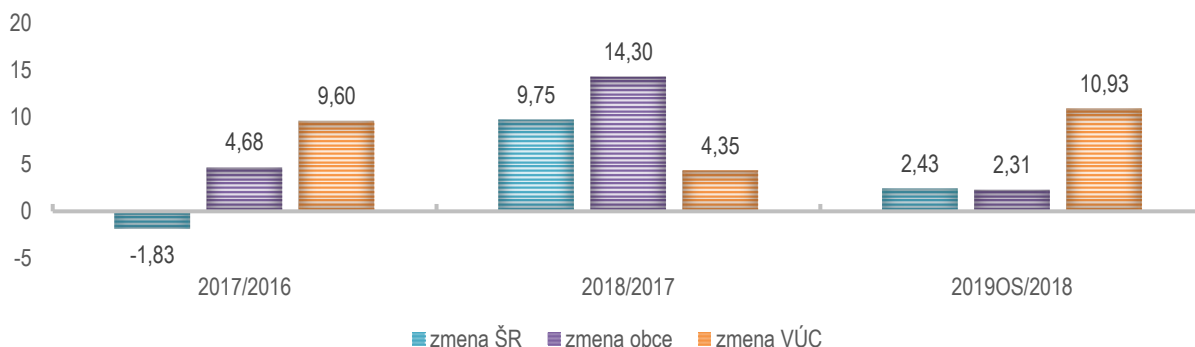
Porovnanie bilančného zostatku obcí a VÚC na aktuálnej báze v metodike ESA 2010 v návrhu rozpočtu na rok 2020 so schváleným rozpočtom na rok 2019 a skutočným plnením rozpočtu za rok 2018 obsahuje nasledujúca tabuľka.

Hospodárenie ostatných subjektov VS (v tis. eur)	Skutočnosť 2018	Rozpočet		Rozdiel	Podiel (v %)
		2019	2020		
a	1	2	3	3-2	3/2*100
Príjmy obcí a VÚC spolu	6 836 881	6 405 307	6 843 167	437 860	106,8
Výdavky obcí a VÚC spolu	6 251 393	5 839 730	6 387 082	547 352	109,4
Celkový prebytok obcí a VÚC spolu	585 488	565 577	456 085	-109 492	80,6
vylúčenie finančných operácií	-486 829	-209 000	-219 000	-10 000	104,8
zahrnutie časového rozlíšenia a ostatné úpravy	- 25 161	0	0	0	-
Prebytok(+)/schodok (-) obcí a VÚC spolu (ESA 2010)	73 498	356 577	237 085	-119 492	66,5

Zdroj: Návrh RVS na roky 2020 až 2022

V roku 2020 sa zhorší medziročný bilančný zostatok obcí a VÚC na aktuálnej báze v metodike ESA 2010 o 119 492 tis. eur a to na úroveň 237 085 tis. eur.

Porovnanie medziročnej zmeny príjmov obcí a ŠR (v %)

Zdroj: Návrh RVS na roky 2020 - 2021

Kým príjmy ŠR od roku 2017 rástli priemerným ročným tempom 3,45 %, pri obciach to bolo 7,1 % a pri VÚC dokonca 8,3 %. Aj pri porovnaní návrhu rozpočtu na rok 2020 so schváleným rozpočtom na rok 2019 rastú príjmy VÚC (9,12 %) a obcí rýchlejšie (6,04 %) než príjmy ŠR (2,53 %).

6.1.1 Rozpočet obcí

Návrh súhrnného rozpočtu obcí na rok 2020 je zostavený indikatívne, vzhľadom na ich zákonnú samostatnosť finančného hospodárenia. Porovnanie bilančného zostatku obcí na aktuálnej báze v metodike ESA 2010 v návrhu rozpočtu na rok 2020 so schváleným rozpočtom na rok 2019 a skutočným plnením rozpočtu za rok 2018 obsahuje nasledujúca tabuľka o hospodárení obcí.

Hospodárenie obcí (v tis. eur)	Skutočnosť 2018	Rozpočet		Rozdiel	Podiel (v %)
		2019	2020		
a	1	2	3	3-2	3/2*100
Príjmy obcí spolu	5 251 416	4 743 170	5 029 444	286 274	106
Výdavky obcí spolu	4 876 608	4 388 686	4 807 562	418 876	109,5
Celkový prebytok obcí spolu	374 808	354 484	221 882	-132 602	62,6
<i>vylúčenie finančných operácií</i>	-374 516	-120 000	-120 000	0	100
<i>zahrnutie časového rozlíšenia a ostatné úpravy</i>	-29 617	0	0	0	0,0
Prebytok (+) / schodok (-) obcí spolu (ESA 2010)	-29 325	234 484	101 882	-132 602	43,4

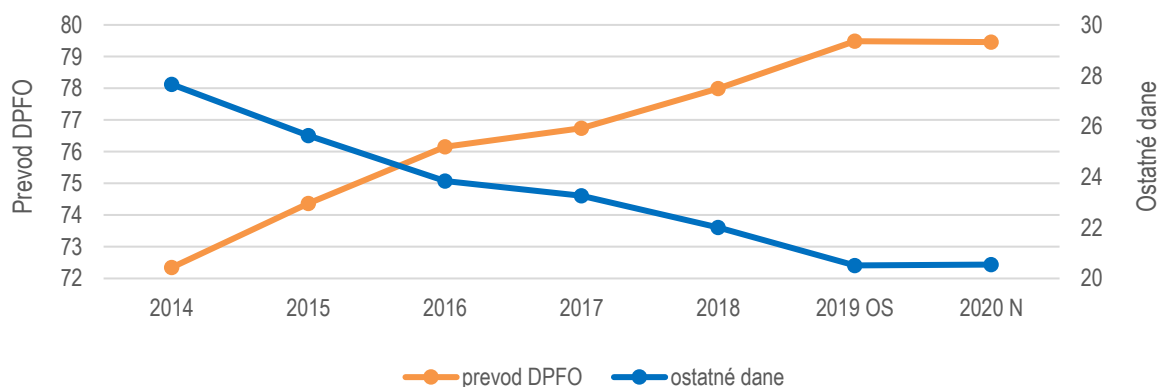
Zdroj: Návrh RVS na roky 2020 až 2022

Na rok 2020 sa odhaduje na akruálnej báze v metodike ESA 2010 **prebytkové hospodárenie obcí na úrovni 101 882 tis. eur**, čo v porovnaní s rokom 2019 predstavuje zhoršenie hospodárenia o 132 602 tis. eur.

Porovnanie návrhu rozpočtu príjmov obcí na hotovostnej báze v návrhu rozpočtu na rok 2020 so schváleným rozpočtom na rok 2019 a skutočným plnením rozpočtu za rok 2018 obsahuje Tabuľka 3 v prílohe. Celkové príjmy obcí na hotovostnej báze sa v roku 2020 majú medziročne zvýšiť o 286 274 tis. eur na úroveň 5 029 444 tis. eur. **Dynamika rastu príjmov sa však v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi znižuje. Na spomalení sa podieľa najmä plánované zvýšenie nezdaniiteľnej časti základu dane na 21-násobok životného minima, ktoré ukrájuje obciam a VÚC odhadom 135 402 tis. eur z prevodu DPFO.** Aj napriek tejto skutočnosti, by podľa návrhu RVS na rok 2020, mali príjmy z prevodu DPFO medziročne vzrásť o 85 686 tis. eur. Rizikom nenaplnenia týchto príjmov môže byť horší ekonomický vývoj a s ním súvisiace zhoršenie na trhu práce.

Vo zvýšení rozpočtovania celkových príjmov sa má najvýznamnejšie prejavovať medziročné zvýšenie grantov a transferov o 198 473 tis. eur. Na druhej strane sa predpokladá medziročný pokles nedaňových príjmov oproti rozpočtu 2019.

Kým podiel prevodu DPFO každoročne rastie, ostatné dane¹¹, ktorých výšku majú obce možnosť ovplyvňovať, klesajú. Výnimkou je iba návrh RVS na rok 2020, kedy prvýkrát nepatrne poklesne podiel príjmov z DPFO a vzrastie podiel ostatných daní. **Priestor na ovplyvňovanie príjmovej stránky svojich rozpočtov majú obce najmä v dani z nehnuteľností.** Tie dlhodobo tvoria len malý zdroj príjmov. Ako uvádza aj analýza IFP – „daň z nehnuteľností je spoločensky spravodlivejšia a ekonomicky menej škodlivá. V medzinárodnom porovnaní sa radíme ku krajinám s najnižším výnosom daní z nehnuteľností v pomere k výkonu ekonomiky, keď dosahujeme len menej ako tretinu výnosu priemeru v EÚ.“¹²

Podiel príjmov z prevodu DPFO a ostatných daňových príjmov na celkových daňových príjmoch obcí (v %)

Zdroj: Návrhy RVS

¹¹ Daň z nehnuteľností, daň za špecifické služby, daň za dobývací priestor

¹² Lepšia daň z nehnuteľností v hrsti, než daň z príjmu na streche – IFP, MF SR, 26.11.2018, <https://www.finance.gov.sk/sk/financie/institut-financnej-politiky/publikacie-ifp/komentare/22-lepsia-dan-z-nehnutelnosti-hrsti-nez-dan-z-prijmu-streche-november-2018.html>

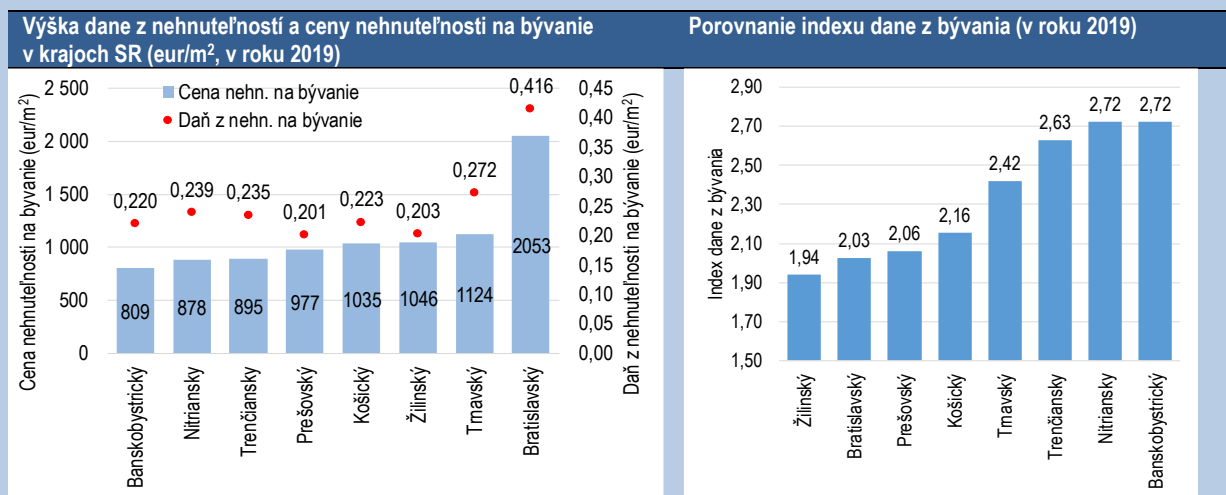
Cena za m² podlahovej plochy nehnuteľnosti na bývanie v SR sa za posledných 17 rokov zvýšila 2,5-násobne a tento vývoj približne kopíruje aj výška dane z nehnuteľností na bývanie. Napriek tomu sú v rámci SR významné rozdiely, pokiaľ ide o výšku tejto dane a ceny za m² podlahovej plochy.¹³

Pre porovnanie situácie v rámci SR bol navrhnutý index dane z bývania¹⁴

$$\text{index dane z bývania} = \left(\frac{\text{daň z nehnuteľností na bývanie}}{\text{cena nehnuteľnosti na bývanie}} \right) * 10\,000$$

kde

- daň z nehnuteľností na bývanie – je krajský priemer okresnej dane z bytov, stavieb na bývanie a drobných stavieb, ktoré majú doplnkovú funkciu pre hlavnú stavbu v roku 2019 v eur/m²
- cena nehnuteľnosti na bývanie – je priemerná cena nehnuteľnosti na bývanie v kraji SR v eur/m².

Zdroj: sprac. NKÚ SR z podkladov NBS, PAS a MDV SR

Zdroj: NKÚ SR

Najvyššia cena nehnuteľnosti na bývanie je dlhodobo v Bratislavskom kraji (2 053 eur/m²), ktorý ostatné kraje prevyšuje 1,8 až 2,5-násobne. Nominálna výška dane z nehnuteľností na bývanie je rovnako najvyššia v Bratislavskom kraji (0,416 eur/m²). Najvyššie dane z nehnuteľností vo vzťahu k ich cene však platia obyvatelia Nitrianskeho a Banskobystrického kraja (index = 2,72); najnižšie obyvatelia v Žilinskom a Bratislavskom kraji (index = 1,94 a 2,03). **Obyvatelia Žilinského a Bratislavského kraja platia o 29 %, resp. o 26 % nižšie dane vo vzťahu k hodnote nehnuteľnosti¹⁵, ako obyvatelia Nitrianskeho a Banskobystrického kraja.** Z tohto dôvodu u niektorých samospráv zostáva priestor pre vhodnejšie nastavenie týchto daní, a tým zvýšenie príjmov v rozpočte týchto samospráv.

Transfery zo ŠR do rozpočtov obcí sa v roku 2020 očakávajú v celkovej sume 1,13 mld. eur, a to z týchto kapitol:

- MŠVVaŠ SR v sume 925 tis. eur – to predstavuje medziročný pokles o 16,7 mil. eur, z dôvodu, že v roku 2019 boli alokované prostriedky EÚ prostredníctvom OP Vzdelávanie, ktoré v rozpočte na rok 2020 chýbajú.
- MV SR v sume 1,03 mld. eur – to predstavuje medziročný nárast o 183 mil. eur, z dôvodu navýšenia finančných prostriedkov na prenesený výkon štátnej správy v rámci regionálneho školstva. Ten by mal v roku 2020 dosiahnuť výšku 1,01 mld. eur. Okrem tohto transferu budú putovať významnejšie sumy na činnosť matričných úradov (7,74 mil. eur) a parlamentné voľby (7,31 mil. eur).
- MDV SR v sume 10 mil. eur – to predstavuje medziročný nárast o 1,89 mil. eur a je určená na financovanie preneseného výkonu štátnej správy v oblasti pozemných komunikácií – špeciálnych stavebných úradov a na úseku stavebného poriadku a bývania. Ostatné prostriedky sú určené na podporu územného rozvoja miest a obcí v sume 610 tis. eur.

¹³ PAS – <https://www.alianciapas.sk/2019/03/25/dane-z-nehnutelnosti-sa-tento-rok-zvysili-len-v-styroch-mestach-poplatok-za-rozvoj-takmer-vobec/>

Koncepcia štátnej bytovej politiky do roku 2020 – <https://www.mindop.sk/ministerstvo-1/vystavba-5/bytova-politika/dokumenty/koncepcie>

NBS – <https://www.nbs.sk/sk/statisticke-udaje/vybrane-makroekonomicke-ukazovatele/ceny-nehnutelnosti-na-byvanie/ceny-nehnutelnosti-na-byvanie-podla-krajov>

¹⁴ Index dane z bývania nám ukazuje, ako sú v jednotlivých krajoch určené dane z bývania vo vzťahu k cene nehnuteľnosti na bývanie. Je to podiel dane voči cene nehnuteľnosti. Čím je tento index vyšší, tým je platená aj vyššia daň vo vzťahu k hodnote nehnuteľnosti na bývanie.

¹⁵ Vyjadrené ako podiel k hodnote nehnuteľnosti, v ktorej bývajú.

- MPSVaR SR v sume 68 mil. eur – to predstavuje medziročný nárast o 5,4 mil. eur, v čom sa premietajú financie poskytované obciam na výkon osobitného príjemcu a na financovanie zariadení sociálnych služieb.
- VPS v sume 18,1 mil. eur – to predstavuje nárast o 12,71 mil. eur, určených napríklad na financovanie individuálnych potrieb obcí, záchranu a obnovu kultúrnych pamiatok.

Výraznejší medziročný nárast transferov pre obce sa očakáva aj z Environmentálneho fondu. Ten má poskytnúť obciam 88,4 mil. eur, čo je o 14,8 mil. eur viac oproti rozpočtu na rok 2019.

Do rozpočtov obcí z transferov neboli zahrnuté zdroje z prostriedkov EÚ. Dôvodom je, že ich rozpočtové kapitoly predbežne nezapájajú. To má za následok veľké rozdiely medzi schváleným rozpočtom a skutočnosťou.

Porovnanie návrhu rozpočtu výdavkov obcí na hotovostnej báze v návrhu rozpočtu na rok 2020 so schváleným rozpočtom na rok 2019 a skutočným plnením rozpočtu za rok 2018 obsahuje Tabuľka 4 v prílohe. **Riziko vyvstáva pri výdavkoch na mzdy a odvody. Navrhovaná suma nemusí po zapracovaní všetkých legislatívnych zmien postačovať.** Tlak na rozpočty obcí na rok 2020 môže nastať aj v prípade nedostatku prostriedkov na tovary a služby v súvislosti s avizovaným nárastom cien energií a vznikom nových úloh pre obce v dôsledku legislatívnych zmien. NKÚ SR pozitívne hodnotí medziročný nárast kapitálových výdavkov.

K ostatným výdavkovým položkám orientačného rozpočtu na rok 2020 nemá NKÚ SR zásadné pripomienky.

Vláda SR schválila v apríli 2012 program ESO (Efektívna, spoľahlivá a otvorená verejná správa), v rámci ktorého je jednou z hlavných úloh do roku 2020 optimalizácia procesov a výkonu samosprávy.¹⁶ Napriek tomu, že vláda považuje reformu ESO za jednu zo svojich priorít, samotné MV SR v národnej stratégii reformy verejnej správy priznalo veľké rezervy.¹⁷ Preto sa v roku 2019 NKÚ SR zamerail aj na fungovanie samosprávy.

Kontrola plnenia opatrení z kontrolnej akcie zameranej na e-Government¹⁸ potvrdila správnosť a efektívnosť prijatých opatrení a odporúčaní kontrolórov. Opatrenia boli účinné v 80 % prípadov a NKÚ SR prispel k výraznému zlepšeniu pripravenosti samospráv na poskytovanie eGov služieb občanom. NKÚ SR konštatuje, že napriek investíciám do eGov a informatizácie nebol dosiahnutý želaný cieľ v segmente fyzické osoby/občania. Aj keď je informatizácia jedným z mála úspešných IT projektov, na jeho rozvoj bude potrebná výraznejšia aktivita na celoštátnej úrovni.

V niektorých obciach¹⁹ NKÚ SR vykonal **kontroly zamerané na hospodárenie s verejnými prostriedkami a nakladanie s majetkom**. V súvislosti s pretrvávajúcimi problémami obcí so zabezpečením dodržiavania legislatívy²⁰, NKÚ SR podporuje otvorenie širšej diskusie o ďalšom smerovaní komunálnej reformy, o delbe kompetencií, o konsolidácii sídlovej štruktúry a o fiškálnej decentralizácii. V súvislosti s pretrvávajúcimi problémami v oblasti účtovníctva a rozpočtovníctva NKÚ SR odporučil MF SR pristúpiť k úprave legislatívy týkajúcej sa finančnej kontroly. MV SR odporučil zvážiť nový systémový prístup k vytváraniu sídiel spoločných obecných úradov a vytvorenie centrálného orgánu zodpovedného za manažment nevyhnutných modernizačných zmien vo verejnej správe. Vzhľadom na opätovne zisťovanú neúčinnosť vnútorných kontrolných mechanizmov NKÚ SR navrhol prijať aj systémové opatrenia na posilnenie vnútorného kontrolného systému.

Na príklade a podnetoch z **hlavného mesta Bratislava boli identifikované viaceré kľúčové výzvy**. Vo vzťahu k mladým rodinám sú to najmä – slabá podpora bývania a nedostatočná kapacita v materských školách. Pričom v oblasti bývania stále nie je splnený cieľ výstavby nájomných bytov pre nájomcov z reštituovaných domov. V materských školách sa zvyšuje tlak na kapacitné možnosti, ktorý bude v blízkom horizonte narastať a následne sa prenesie aj na základné školy. Pri získavaní zdrojov na riešenie týchto výziev z EŠIF má Bratislava v rámci SR znevýhodnené postavenie. Okrem iného, dodatočný zdrojový potenciál možno vytvoriť aj reformou miestnych daní. Obyvateľ Bratislavy je považovaný za obyvateľa mesta aj mestskej časti, avšak v niektorých prípadoch nevie priamo ovplyvňovať dianie v susednej mestskej časti, aj keď sa ho priamo týka. Zvlášť, ak sa zložité kompetencie a prílišná fragmentácia samosprávy premietajú aj do rozdielov v príjmoch a výdavkoch, ako aj do rozdielnej efektívnosti mestských častí.

¹⁶ MINISTERSTVO VNÚTRA SR. (2013) ESO - Efektívna, Spoľahlivá a Otvorená verejná správa. Dostupné na:

<http://www.minv.sk/?eso-efektivna-spolahliva-otvorena-verejna-sprava>

¹⁷ ROKOVANIE VLÁDY SR. (2016) Rámec národnej stratégie reformy verejnej správy v súvislosti s prioritami definovanými Európskou komisiou do roku 2020 a Akčný plán reformy verejnej správy (nastavba reformy ESO) - návrh. Dostupné na:

<https://rokovania.gov.sk/RVL/Material/21219/1>

¹⁸ NKÚ SR v roku 2017 zhodnotil pripravenosť samosprávy na poskytovanie služieb v rámci kontrolnej akcie zameranej na e-Government. Kontrola plnenia opatrení bola vykonaná v roku 2019 v 47 subjektoch.

¹⁹ V obciach Frička, Hrabské a Lúka, a v obecnej vodohospodárskej spoločnosti Šáchor, s.r.o.

²⁰ Problémy sa týkajú ich správy a komplexných pravidiel v oblasti rozpočtovníctva a účtovníctva, a to aj napriek tomu, že mnohé obce zabezpečujú niektoré takéto služby prostredníctvom spoločných úradovní.

6.1.2 Rozpočet VÚC

VÚC zabezpečujú financovanie samosprávnych kompetencií predovšetkým z daňových príjmov. Prostredníctvom dotácií z príslušných kapitol ŠR sa financujú kompetencie preneseného výkonu štátnej správy na úseku školstva a úlohy spojené s regionálnym rozvojom, ochranou životného prostredia, ako aj realizácia projektov spolufinancovaných zo štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu EÚ.

Porovnanie bilančného zostatku VÚC na aktuálnej báze v metodike ESA 2010 v návrhu rozpočtu na rok 2020 so schváleným rozpočtom na rok 2019 a skutočným plnením rozpočtu za rok 2018 obsahuje nasledujúca tabuľka.

Hospodárenie VÚC (v tis. eur)	Skutočnosť 2018	Rozpočet		Rozdiel	Podiel (v %)
		2019	2020		
a	1	2	3	3-2	3/2*100
Príjmy VÚC spolu	1 585 465	1 662 137	1 813 723	151 586	109,1
Výdavky VÚC spolu	1 374 785	1 451 044	1 579 520	128 476	108,9
Celkový prebytok VÚC spolu	210 680	211 093	234 203	23 110	110,9
vylúčenie finančných operácií	-112 313	-89 000	-99 000	-10 000	111,2
zahnutie časového rozlíšenia a ostatné úpravy	4 456	0	0	0	-
Prebytok (+) / schodok (-) VÚC spolu (ESA 2010)	102 823	122 093	135 203	13 110	110,7

Zdroj: Návrh RVS na roky 2020 až 2022

Bilančný zostatok VÚC na aktuálnej báze v metodike ESA 2010 sa má v roku 2020 medziročne zlepšiť o 13 110 tis. eur oproti rozpočtu na rok 2019 na úroveň 135 203 tis. eur. Porovnanie návrhu rozpočtu príjmov VÚC na hotovostnej báze v návrhu rozpočtu na rok 2020 so schváleným rozpočtom na rok 2019 a skutočným plnením rozpočtu za rok 2018 obsahuje Tabuľka 5 v prílohe. Celkové príjmy VÚC na hotovostnej báze sa v roku 2020 majú medziročne zvýšiť o 151 586 tis. eur na úroveň 1 813 723 tis. eur, z toho najvýznamnejší rastúci podiel majú zaznamenať granty a transfery (medziročný rast o 104 814 tis. eur) a prevod DPFO (medziročný rast o 36 772 tis. eur).

Transfery zo ŠR do rozpočtov VÚC sa očakávajú z kapitoly MŠVVŠ SR na financovanie preneseného výkonu štátnej správy na úseku stredných škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti VÚC a financovanie aktivít regionálneho školstva a na riešenie havarijného stavu niektorých škôl vo výške 593 mil. eur, čo predstavuje medziročný nárast o 104 mil. eur. Ďalší transfer v hodnote 620 tis. eur bude poskytnutý z kapitoly MPSVR SR na podporu rozvoja sociálnych služieb. Rovnako sa očakávajú aj transfery z Fondu na podporu umenia v sume 4,12 mil. eur a Fondu na podporu kultúry národnostných menšín v sume 152 tis. eur.

Celkové výdavky VÚC sa v roku 2020 majú medziročne zvýšiť o 128 476 tis. eur na úroveň 1 579 520 tis. eur. Porovnanie návrhu rozpočtu výdavkov VÚC na hotovostnej báze v návrhu rozpočtu na rok 2020 so schváleným rozpočtom na rok 2019 a skutočným plnením rozpočtu za rok 2018 obsahuje Tabuľka 6 v prílohe. Výdavky VÚC rastú pomalšie než príjmy, no zároveň v sebe skrývajú viac rizík. Riziko nedostatku prostriedkov vzniká najmä pri kategórii tovary a služby, kde dochádza k medziročnému poklesu o 18 035 tis. eur. Rovnako aj bežné transfery pravdepodobne nebudú postačovať a dôjde k ich navýšeniu počas roka, tak ako sa to očakáva aj v roku 2019.

NKÚ SR pozitívne hodnotí nárast kapitálových výdavkov, ktorý súvisí predovšetkým s výdavkami určenými do oblasti cestného hospodárstva. Zanedbaný stav ciest a mostov II. a III. triedy je dlhodobou kritizovanou témou zo strany NKÚ SR.

Riziká pri zostavovaní rozpočtu v samospráve existujú najmä v nenaplnení prognózovaných daňových príjmov, vo vývoji makroekonomických ukazovateľov, v častých zmenách a novelizáciách legislatívnych noriem, ktoré majú priamy vplyv na výdavky rozpočtu obcí a VÚC. Ďalším rizikom sú projekty financované najmä z fondov EÚ. Toto riziko môže ovplyvniť príjmovú aj výdavkovú časť rozpočtu z dôvodu nezrefundovania rozpočtovaných príjmov za projekty, a to z dôvodu – keď obce a VÚC pred predložením žiadosti o poskytnutie nenávratného finančného príspevku musia mať vypracované projektové dokumentácie, avšak projekt nemusí byť schválený.

6.2 Rozpočet Sociálnej poisťovne

Nárast zamestnanosti vytvára priaznivé podmienky pre zvýšenie príjmov Sociálnej poisťovne predovšetkým z poistenia ekonomicky aktívnych osôb. V rozpočte na rok 2020 budú tieto odvody vyššie o 380,2 mil. eur (o 4,8 %) oproti roku 2019. Aj napriek tomu NKÚ SR upozorňuje na niektoré dôležité faktory, ktoré budú mať vplyv na

udržateľnosť jej finančného plánu, a to dôchodkový vek a starnutie obyvateľstva, ustanovenie o minimálnom dôchodku, výdavky na mzdy zamestnancov Sociálnej poisťovne a možné spomalenie rastu ekonomiky.

Je pravdepodobné, že ústavné schválenie hornej hranice dôchodkového veku na 64 rokov v budúcnosti prispeje k zhoršeniu finančnej situácie Sociálnej poisťovne. V návrhu rozpočtu sa opäť objavuje deficit základného fondu starobného poistenia, ktorý je vykrytý transferom zo ŠR vo výške 200 mil. eur v roku 2020 a 100 mil. eur v roku 2021. Situáciu sťažuje aj prijatá novela zákona o sociálnom poistení, ktorou sa minimálne dôchodky namiesto životného minima naviažu na priemernú mzdu v SR. Základná minimálna penzia po získaní 30 rokov dôchodkového poistenia tak bude od roku 2020 dosahovať 33 % z priemernej mzdy v SR spred dvoch rokov. V budúcom roku minimálny dôchodok pri 30 rokoch poistenia dosiahne 334,30 eur, v tomto roku 278,90 eur. Opatrenie prinesie nárast výšky nízkych dôchodkov priemerne o 50 eur za mesiac, čo si v ŠR vyžiada ďalších cca 150 mil. eur. **NKÚ SR upozorňuje, že ide o nekoncepčný zásah do systému dôchodkového poistenia, ktorý narúša princíp zásluhovosti a znižuje motiváciu platiť poistné.** Sociálna poisťovňa nie je na jeho uplatnenie od 1. januára 2020 technicky pripravená; okrem toho sa dajú očakávať ďalšie finančné nároky na jeho realizáciu v praxi.

Výdavky správneho fondu Sociálnej poisťovne, určené na mzdy a poistné jej zamestnancov, sú podhodnotené v porovnaní s očakávaným stavom ku koncu roka 2019 (o 22,9 mil. eur) a tiež v porovnaní so skutočnosťou v roku 2017 (o 14,2 mil. eur) a 2018 (o 20,7 mil. eur). Pri predpokladanom náraste počtu pracovníkov v roku 2020 o 179 zamestnancov to vyvoláva otázky.

Opatrenia z revízie výdavkov na politiky trhu práce a sociálne politiky sa neplnia. Zavedenie ročného zúčtovania sociálneho poistenia, kde sa plánovala najväčšia úspora vo výške 49 mil. eur ročne, bolo presunuté na rok 2022 a v predložennom návrhu RVS sa nenachádza. Očakávané zvýšenie efektívnosti pobočiek Sociálnej poisťovne s plánovanou úsporou 10 mil. eur sa zatiaľ neuskutočnilo; Sociálna poisťovňa neposkytla žiadne konkrétne výsledky, ktoré by preukázali efektívnejšie hospodárenie. Implementačná jednotka v Priebežnej implementačnej správe, z októbra 2019, odporúča zverejniť a pravidelne aktualizovať investičný plán a definovať a predložiť implementačný plán optimalizačných opatrení na roky 2019 až 2020, vrátane vyčíslenia odhadovanej úspory.

Tabuľková príloha

Tabuľka 1: Návrh rozpočtu príjmov na rok 2020 podľa jednotlivých kapitol

Príjmy ŠR (v tis. eur)	Skutočnosť 2018	Rozpočet 2019	Návrh rozpočtu 2020	Rozdiel	Podiel v %
a	1	2	3	3-2	3/2*100
Kapitoly ŠR spolu:	15 381 013	15 497 654	15 889 512	391 858	102,5
Všeobecná pokladničná správa	12 815 983	13 462 654	13 831 249	368 595	102,7
Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR	229 341	98 172	210 767	112 595	214,7
Ministerstvo financií SR	187 788	37 810	135 277	97 467	357,8
Ministerstvo dopravy a výstavby SR	546 444	43 963	120 997	77 034	275,2
Ministerstvo vnútra SR	107 402	120 822	162 465	41 644	134,5
Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR	38 466	81 529	107 028	25 500	131,3
Ministerstvo zdravotníctva SR	37 196	39 078	41 453	2 375	106,1
Úrad pre verejné obstarávanie	1 966	500	1 000	500	200
Správa štátnych hmotných rezerv SR	3 947	600	912	312	152
Úrad priemyselného vlastníctva SR	3 216	3 200	3 460	260	108,1
Kancelária prezidenta SR	32	10	15	5	150
Kancelária Národnej rady SR	1 683	1 280	1 280	0	100
Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu	5	0	0	0	-
Kancelária Ústavného súdu SR	13	12	12	0	100
Kancelária Najvyššieho súdu SR	15	10	10	0	100
Generálna prokuratúra SR	515	500	500	0	100
Najvyšší kontrolný úrad SR	10	20	20	0	100
Slovenská informačná služba	169	130	130	0	100
Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR	2 456	1 800	1 800	0	100
Ministerstvo obrany SR	6 980	9 047	9 047	0	100
Ministerstvo spravodlivosti SR	27 712	23 281	23 281	0	100
Ministerstvo kultúry SR	1 387	1 500	1 500	0	100
Úrad geodézie, kartografie a katastra SR	240	200	200	0	100
Štatistický úrad SR	92	120	120	0	100
Úrad pre reguláciu sieťových odvetví SR	243	1 000	1 000	0	100
Protimonopolný úrad SR	5 458	200	200	0	100
Národný bezpečnostný úrad	32	22	22	0	100
Slovenská akadémia vied	2 116	500	500	0	100
Kancelária Súdnej rady SR	1	0	0	0	-
Úrad jadrového dozoru SR	9 286	9 121	8 869	-252	97,2
Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR	1 135	2 152	1 000	-1 152	46,5
Úrad vlády SR	26 608	25 821	10 141	-15 681	39,3
Ministerstvo životného prostredia SR	325 798	409 228	338 807	-70 422	82,8
Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR	804 512	829 679	718 040	-111 639	86,5
Ministerstvo hospodárstva SR	192 766	293 693	158 409	-135 284	53,9

Zdroj: ŠZÚ za rok 2018, RVS na roky 2019 až 2021, Návrh RVS na roky 2020 až 2022

Tabuľka 2: Návrh rozpočtu výdavkov na rok 2020 podľa jednotlivých kapitol

Výdavky kapitol ŠR (v tis. eur)	Skutočnosť 2018	Rozpočet 2019	Návrh rozpočtu 2020	Rozdiel	Podiel v %
a	1	2	3	3-2	3/2*100
Kapitoly ŠR spolu	16 563 255	17 538 901	18 571 741	1 032 840	105,9
Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR	2 331 679	2 300 898	2 847 720	546 822	123,8
Ministerstvo vnútra SR	2 723 917	2 464 409	2 919 063	454 654	118,4
Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR	1 265 895	1 361 103	1 581 964	220 861	116,2
Ministerstvo financií SR	496 043	420 186	591 946	171 760	140,9
Ministerstvo zdravotníctva SR	1 371 498	1 230 946	1 330 019	99 073	108,0
Ministerstvo kultúry SR	284 037	255 194	291 082	35 888	114,1
Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu	28 991	10 487	35 541	25 054	338,9
Štatistický úrad SR	25 527	32 932	51 648	18 717	156,8
Ministerstvo spravodlivosti SR	451 312	439 506	456 863	17 357	103,9
Slovenská akadémia vied	70 375	69 414	85 367	15 954	123,0
Slovenská informačná služba	66 471	54 854	63 405	8 551	115,6
Generálna prokuratúra SR	99 805	106 705	113 791	7 085	106,6
Kancelária Národnej rady SR	32 522	31 857	38 122	6 265	119,7
Ministerstvo dopravy a výstavby SR	1 966 783	1 153 931	1 159 324	5 393	100,5
Úrad pre verejné obstarávanie	9 150	9 307	11 416	2 109	122,7
Najvyšší kontrolný úrad SR	11 003	10 911	12 819	1 908	117,5
Národný bezpečnostný úrad	11 698	10 120	11 381	1 261	112,5
Kancelária Ústavného súdu SR	7 460	5 677	6 120	443	107,8
Protimonopolný úrad SR	3 043	2 877	3 317	440	115,3
Úrad priemyselného vlastníctva SR	3 828	3 582	3 957	376	110,5
Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR	5 237	6 160	6 511	351	105,7
Úrad pre reguláciu sieťových odvetví SR	4 646	4 472	4 650	178	104,0
Kancelária prezidenta SR	5 573	4 874	5 051	177	103,6
Kancelária Súdnej rady SR	993	959	1 079	120	112,5
Úrad jadrového dozoru SR	8 702	9 560	9 579	19	100,2
Správa štátnych hmotných rezerv SR	13 261	9 957	9 801	-156	98,4
Úrad geodézie, kartografie a katastra SR	18 868	22 282	21 612	-670	97,0
Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR	165 322	136 439	133 419	-3 019	97,8
Kancelária Najvyššieho súdu SR	13 646	19 023	16 002	-3 021	84,1
Úrad vlády SR	78 743	54 043	30 030	-24 013	55,6
Ministerstvo obrany SR	1 095 429	1 662 684	1 608 226	-54 458	96,7
Všeobecná pokladničná správa	2 112 288	3 471 299	3 404 379	-66 920	98,1
Ministerstvo životného prostredia SR	449 594	540 617	455 356	-85 261	84,2
Ministerstvo hospodárstva SR	280 620	428 178	308 624	-119 554	72,1
Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR	1 049 296	1 193 459	942 554	-250 905	79,0

Zdroj: ŠZÚ za rok 2018, RVS na roky 2019 až 2021, Návrh RVS na roky 2020 až 2022

Tabuľka 3: Porovnanie návrhu rozpočtu príjmov obcí na hotovostnej báze v návrhu rozpočtu na rok 2020 so schváleným rozpočtom na rok 2019 a skutočným plnením rozpočtu za rok 2018

Príjmy obcí (v tis. eur)	Skutočnosť 2018	Rozpočet		Rozdiel	Podiel (v %)
		2019	2020		
a	1	2	3	3-2	3/2*100
Príjmy obcí spolu	5 251 416	4 743 170	5 029 444	286 274	106
z toho:					
• daňové príjmy	2 567 009	2 753 062	2 850 863	97 801	103,6
• nedaňové príjmy	585 330	600 000	590 000	-10 000	98,3
• granty a transfery	1 532 764	1 050 108	1 248 581	198 473	118,9
• finančné operácie	566 313	340 000	340 000	0	100
z toho:					
• zo splátok tuzemských úverov, pôžičiek s z predaja majetkových účastí	30 657	10 000	10 000	0	100
• zostatok prostriedkov z predch. rokov a prevod prostriedkov z peňažných fondov	304 338	150 000	170 000	20 000	113,3
• prijaté úvery	231 319	180 000	160 000	-20 000	88,9

Zdroj: Návrh RVS na roky 2020 až 2022

Tabuľka 4: Porovnanie návrhu rozpočtu výdavkov obcí na hotovostnej báze v návrhu rozpočtu na rok 2020 so schváleným rozpočtom na rok 2019 a skutočným plnením rozpočtu za rok 2018

Výdavky obcí (v tis. eur)	Skutočnosť 2018	Rozpočet		Rozdiel	Podiel (v %)
		2019	2020		
a	1	2	3	3-2	3/2*100
Výdavky obcí spolu	4 876 608	4 388 686	4 807 562	418 876	109,5
z toho:					
• bežné výdavky	3 767 831	3 699 426	4 050 935	351 509	109,5
– mzdy a odvody	1 978 772	2 019 688	2 316 107	296 419	114,7
– tovary a služby	1 260 233	1 183 688	1 226 329	42 641	103,6
– bežné transfery	512 142	471 050	488 000	16 950	103,6
– splácanie úrokov	16 683	25 000	20 500	- 4 500	82
• kapitálové výdavky	916 980	469 260	536 627	67 367	114,4
• finančné operácie	191 797	220 000	220 000	0	100
z toho:					
– úvery a účasť na majetku	30 517	20 000	20 000	0	100
– splácanie istiny	161 280	200 000	200 000	0	100

Zdroj: Návrh RVS na roky 2020 až 2022

Tabuľka 5: Porovnanie návrhu rozpočtu príjmov VÚC na hotovostnej báze v návrhu rozpočtu na rok 2020 so schváleným rozpočtom na rok 2019 a skutočným plnením rozpočtu za rok 2018

Príjmy VÚC (v tis. eur)	Skutočnosť 2018	Rozpočet		Rozdiel	Podiel (v %)
		2019	2020		
a	1	2	3	3-2	3/2*100
Príjmy VÚC spolu	1 585 465	1 662 137	1 813 723	151 586	109,1
z toho:					
• daňové príjmy	858 031	933 940	970 712	36 772	103,9
• nedaňové príjmy	102 752	110 000	110 000	0	100
• granty a transfery	479 961	493 197	598 011	104 814	121,3
• finančné operácie	144 721	125 000	135 000	10 000	108
z toho:					
– zostatok prostriedkov z predch. rokov a prevod prostriedkov z peňažných fondov	126 758	90 000	100 000	10 000	111,1
– prijaté úvery	17 963	35 000	35 000	0	100

Zdroj: Návrh RVS na roky 2020 až 2022

Tabuľka 6: Porovnanie návrhu rozpočtu výdavkov VÚC na hotovostnej báze v návrhu rozpočtu na rok 2020 so schváleným rozpočtom na rok 2019 a skutočným plnením rozpočtu za rok 2018

Výdavky VÚC (v tis. eur)	Skutočnosť 2018	Rozpočet		Rozdiel	Podiel (v %)
		2019	2020		
a	1	2	3	3-2	3/2*100
Výdavky VÚC spolu	1 374 785	1 451 044	1 579 520	128 476	108,9
z toho:					
• bežné výdavky	1 196 871	1 344 394	1 420 658	76 264	105,7
– mzdy a odvody	475 083	577 374	665 594	88 220	115,3
– tovary a služby	231 998	264 869	246 834	-18 035	93,2
– bežné transfery	486 248	495 151	500 830	5 679	101,1
– splácanie úrokov	3 542	7 000	7 400	400	105,7
• kapitálové výdavky	145 506	70 650	122 862	52 212	173,9
• finančné operácie	32 408	36 000	36 000	0	100,0
z toho:					
– úvery a účasť na majetku	6 465	1 000	1 000	0	100,0
– splácanie istiny	25 943	35 000	35 000	0	100,0

Zdroj: Návrh RVS na roky 2020 až 2022